

bijlage

Moties, toezeggingen en aanvullende
verzoeken

Bijlage nummer 2
Horend bij Eerste Halfjaarbericht politie 2023

Inleiding

In deze bijlage wordt ingegaan op een aantal moties, toezeggingen en aanvullende verzoeken vanuit uw Kamer. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

1. Politiecapaciteit
 - Toezegging commissiedebat politie 19 april jl. inzake formatie-uitbreidingen operationele sterkte per eenheid
 - VKC-verzoek tot reactie op het artikel 'schietpartij, overval, cybercrime: zoveel zware zaken blijven op de plank'
 - Toezegging commissiedebat politie 19 april jl. inzake de formatie en bezetting op de aanpak van zeden
 - Toezegging plenair debat OVV-rapport 20 april jl. inzake capaciteit van de basisteams bewaken en beveiligen
 - Toezegging plenair debat OVV-rapport 20 april jl. inzake het verkennen van een wettelijke taak voor DV&O in het stelsel bewaken en beveiligen
 - Toezegging commissiedebat politie 22 december 2022 inzake operationele diensten door executieve medewerkers in niet-executieve functies
 - Toezegging commissiedebat ondermijning 6 april 2023 inzake de rol van de Tweede Kamer bij de verdeling van sterkte en middelen
2. Gebiedsgebonden politiezorg
 - Motie lid van der Staaij c.s. 17 november 2022 inzake de lokale verankering van de wijkagent
 - Toezegging begrotingsbehandeling JenV 15-17 november 2022 reactie op het rapport van Van Volelnhoven, de Moor en de Nederlandse Politiebond
 - Toezegging begrotingsbehandeling JenV 15-17 november 2022 inzake ingaan op de herinrichting van de basispolitiezorg met aandacht voor incidentafhandeling
 - Motie leden Mutluer en Knops 17 november 2022 inzake het verkennen hoe een smartphone applicatie kan bijdragen aan adequaat optreden van de politie
 - Motie lid Mutluer 22 december 2022 inzake de zichtbaarheid van de politie in de 20 focuswijken uit de aanpak Preventie met Gezag
3. Veilig en gezond werken
 - Toezegging plenair debat discriminatie en racisme in de politieorganisatie 9 mei inzake psychische klachten anders dan PTSS
 - Motie lid van Oosten c.s. 30 november 2017 inzake de verzuimaanpak bij politie

4. Politieonderwijs
 - Motie lid van der Werf 7 december 2022 inzake een laagdrempelige en werkbare EVC-procedure
5. Politievrijwilligers
 - Motie lid Bisschop 19 mei 2022 inzake het streven naar de 10% norm politievrijwilligers
 - Motie lid Bikker c.s. 25 november 2021 inzake het vrijmaken van €0,6 miljoen voor initieel onderwijs van executieve politievrijwilligers
6. Duurzaamheid en huisvesting
7. Geweld tegen hulpverleners
 - Motie lid van Nispen 27 januari 2021 inzake het beperken van de mogelijkheden om een taakstraf op te leggen bij geweld tegen personen met een publieke taak
 - Toezegging commissiedebat politie 19 april inzake het delen van cijfers over het aantal aangiften van geweld tegen politieambtenaren
8. Instrumenten ten aanzien van illegaal vuurwerk, rellen en schade
 - Motie lid Helder 22 december 2022 inzake onderzoek naar de verruiming van het instrument preventief fouilleren
 - Motie leden van Nispen en Knops 17 november 2022 inzake het oprichten van een landelijk fonds voor vergoeding van schade aan gedupeerden
 - Motie leden Knops en Michon-Derkzen 22 december 2022 inzake in overleg gaan over concrete maatregelen ten aanzien van het vergroten van de pakkans bij rellen
9. BOA's
 - Motie leden Multuer en Michon-Derkzen 19 mei 2022 inzake een samenwerkingsagenda voor politie en groene boa's
 - Motie lid Michon-Derkzen 22 december 2022 inzake melding maken van het aantal lopende aanvragen voor een wapenstok
 - Motie leden Bisschop en Michon-Derkzen 19 mei 2022 inzake het bevorderen van een veilige werkomgeving voor groene boa's
10. Neutraliteit van het politieuniform
 - Motie lid Helder 17 november 2022 inzake de borging van de neutraliteit van het politie-uniform in ter zake geldende regelgeving
11. Landelijk expertisecentrum eergereleerd geweld
 - Toezegging vragenuur 7 februari over femicide inzake de borging van het Landelijk Expertisecentrum Eergereleerd Geweld
12. Forensisch artsen
 - Motie van der Werf c.s. 17 november 2022 inzake het met ingang van 2024 middelen beschikbaar te stellen voor de versterking van de forensische geneeskunde
13. Samenwerking in de Limburgse grensregio
 - Motie Michon-Derkzen c.s. 22 december 2022 inzake concrete maatregelen ter ondersteuning van de politie in Limburg bij de aanpak van criminaliteit
 - Toezegging commissiedebat politie 19 april jl. inzake de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit en verschillen in bevoegdheden tussen België en Nederland bij het gebruik van ANPR camera's
14. Geweldsmiddelen politie
 - Toezegging tweeminutendebat 7 december 2022 inzake bewapening ME (rapport less lethal weapons).
 - Motie Michon-Derkzen c.s. 17 november 2022 inzake voldoende financiële middelen voor de invoering van het stroomstootwapen voor taken van de noodhulp
 - Motie Michon-Derkzen en Bisschop 25 november 2021 inzake de politie voorzien van drones en counterdronesystemen
15. Het uitlezen van versleutelde berichten

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

- Toezegging commissiedebat politie 19 april jl. inzake het uitlezen van versleutelde berichten door de recherche
- 16. CIOT-bevragingen
- 17. Verwijderen van online content
 - Toezegging vragenuur 16 mei jl. inzake het Team Openbare Orde Inlichtingen
- 18. Stalbezettingen
 - Toezegging tweeminutendebat Dieren in de Veehouderij 10 november 2022 inzake cijfers van het aantal stalbezettingen
- 19. Alcoholgebruik in het verkeer
 - Toezegging commissiedebat verkeersveiligheid 31 mei jl. inzake het aantal controles door politie op alcoholgebruik in het verkeer
- 20. Beleidsreactie evaluatie wet Computercriminaliteit III

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Politecapaciteit

Formatie-uitbreidingen operationele sterkte per eenheid

Tijdens het commissiedebat politie van 19 april 2023 heb ik uw Kamer toegezegd¹ in te gaan op het totaalplaatje van de verdeling van de capaciteit (formatie) over de eenheden. Deze toezegging heb ik gedaan in de context van de discussie over een afwijkende feitelijke formatie van de operationele sterkte van de verschillende eenheden ten opzichte van de percentages in het Besluit verdeling sterkte en middelen politie. Naar aanleiding van een nieuwsbericht van de NOS waarin deze constatering is gedaan, heeft uw Kamer mij bevraagd over de redenen waarom de formatie afwijkt van dit besluit.

Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Nieuwe operationele sterkte (formatie) wordt in beginsel conform de percentages in het Besluit verdeling sterkte en middelen politie verdeeld, maar in bepaalde gevallen wordt daarvan afgeweken naar aanleiding van politieke wensen, met instemming van uw Kamer en in voorkomende gevallen ook op initiatief van uw Kamer. In mijn brief van 13 april jl.² over sterkteverdeling en capaciteit politie heb ik uitgebreid toegelicht hoe dit proces is ingericht. Deze verdeling van nieuwe sterkte (formatie) kan derhalve afwijken van de verdeelsleutel in het Besluit verdeling sterkte en middelen politie. In onderstaande tabel geef ik een overzicht van de meest recente grote formatie-uitbreidingen van de operationele politiesterkte die momenteel worden gerealiseerd. Het betreffen formatie-uitbreidingen waarover de besluitvorming is afgerond.

Tabel Formatie-uitbreidingen die tot 2028 worden gerealiseerd

Nr.	Onderwerp	NN	ON	MN	NH	AMS	DHG	ROT	ZWB	OB	LIM	LE	Totaal
1.	700 agenten in de wijk (motie Hermans)	63,0	110,0	77,0	55,0	71,0	78,0	96,0	54,0	51,0	45,0		700,0
2.	AVIM (motie Segers/Asscher)	54,1	0,9	1,4	1,9	1,4	1,1	1,2	2,0	46,7	2,1	2,0	114,7
3.	Bewaken en Beveiligen	17,8	19,2	18,2	17,6	18,4	192,4	18,8	17,5	17,5	17,3	393,5	748,2
4.	Zeden (motie Klaver)	11,0	13,9	11,9	9,9	9,5	10,9	10,9	9,5	9,9	9,9	3,0	110,3
5.	Ondermijning	5,0	6,3	5,3	4,6	8,7	6,0	5,8	4,7	4,5	4,4	55,3	110,6
TOTALEN PER EENHEID		150,8	150,3	113,8	89,0	109,0	288,4	132,7	87,7	129,5	78,7	453,8	1.783,8

Formatie en bezetting per eenheid

De tabel hierboven met recente formatie-uitbreidingen en de discussie in het commissiedebat die daaraan vooraf ging, gaat over het toedelen van nieuwe sterkte en hoe deze weerslag krijgt in de formatie van de eenheden. Uw Kamer gaf tijdens de discussie een helder signaal dat de verdeling van de formatie een factor van belang is, maar dat de gevoelde capaciteitsdruk vooral te maken heeft met de daadwerkelijke bezetting in de eenheid. Daarom heb ik in onderstaande tabel een overzicht opgenomen van de formatie en de bezetting per eenheid (links exclusief aspiranten en rechts inclusief aspiranten). In dit overzicht is te zien dat nagenoeg iedere eenheid op peildatum 31 december 2022 nog te maken

¹ Toezegging 202305-104

² Kamerstuk 29 628, nr. 1160

had met een lichte onderbezetting. Deze cijfers sluiten aan bij de cijfers in de Jaarverantwoording Politie 2022, die op 17 mei jl. met uw Kamer is gedeeld.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Aangezien een gedeelte van de formatie-uitbreidingen hierboven nog moet worden toegevoegd aan de formatie, en deze formatie vervolgens weer gevuld zal moeten worden, zal de situatie van onderbezetting waarschijnlijk nog even voortduren. In tijden van krapte wordt het een nog grotere uitdaging om de gerealiseerde formatieplaatsen bezet te krijgen. In mijn brief over de arbeidsmarktstrategie van de politie van 8 juni jl.³ ben ik uitgebreid ingegaan op de effecten van de arbeidsmarktcrapte op de politieorganisatie en de arbeidsmarktstrategie die ervoor moet zorgen deze effecten te mitigeren.

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Tabel Formatie en bezetting per eenheid

Operationele Sterkte excl. aspiranten 31-12-2022				Operationele Sterkte incl. aspiranten 31-12-2022			
Eenheid	Formatie	Bezetting	Afwijking	Eenheid	Formatie	Bezetting	Afwijking
Noord-Nederland	3.708	3.705	-3	Noord-Nederland	4.063	3.906	-156
Oost-Nederland	6.224	6.329	104	Oost-Nederland	6.783	6.972	188
Midden-Nederland	4.405	4.228	-177	Midden-Nederland	4.828	4.887	60
Noord-Holland	3.134	3.062	-72	Noord-Holland	3.429	3.401	-29
Amsterdam	5.082	4.757	-326	Amsterdam	5.336	5.396	60
Den Haag	5.735	5.582	-153	Den Haag	6.090	6.292	202
Rotterdam	5.404	5.290	-114	Rotterdam	5.925	5.956	31
Zeeland-West-Brabant	3.147	3.071	-76	Zeeland-West-Brabant	3.435	3.426	-9
Oost-Brabant	2.878	2.752	-127	Oost-Brabant	3.140	3.043	-97
Limburg	2.617	2.534	-83	Limburg	2.852	2.888	36
Landelijke Eenheid	5.073	4.743	-330	Landelijke Eenheid	5.137	4.850	-288
Korpsleiding	4	26	22	Korpsleiding	4	26	22
Politiedienstencentrum	18	50	32	Politiedienstencentrum	1.089*	50	-1.038
Staf Korpsleiding	0	86	86	Staf Korpsleiding	0	86	86
Ondersteunende Dienst Politieacademie	29	35	6	Ondersteunende Dienst Politieacademie	29	35	6
Buiten Politie	0	2	2	Buiten Politie	0	2	2
Landelijke Meldkamer Samenwerking	0	7	7	Landelijke Meldkamer Samenwerking	0	7	7
Totaal	47.458	46.257	-1.201	Totaal	52.138	51.222	-916

* In deze regel is het effect te zien van de exercitie van het formatief onderbrengen van de aspirantenformatie bij het Politie Dienstencentrum (PDC). Bij iedere nieuwe formatie-uitbreiding wordt een deel van de aspirantenformatie vanuit de eenheden overgeheveld naar het PDC. Bij de eenheden komt hier een formatieplaats voor volledig opgeleide agenten voor in de plaats. De bezetting van de aspiranten komt wel terecht bij de eenheden. Deze exercitie is een antwoord op de moties van Kamerleden Helder en Van Nispen over aspiranten in relatie tot de operationele sterkte. In het halfjaarbericht van 17 juni 2022⁴ heb ik hier een uitgebreide toelichting op gegeven.

³ Kamerstuk 29 628, nr. 1173

⁴ Kamerstuk 29 628, nr. 1098

Reactie op het artikel 'schietpartij, overval, cybercrime: zoveel zware zaken blijven op de plank'

Tijdens de regeling van werkzaamheden van 30 mei 2023 heeft uw Kamer een informatieverzoek gedaan om te reageren op het Telegraafartikel 'Schietpartij, overval, cybercrime: zoveel zware zaken blijven op de plank', verschenen op 27 mei 2023. Via deze weg wil ik dit informatieverzoek in. Het is uiteraard verschrikkelijk als zware delicten onbestraft blijven door capaciteitstekorten bij de politie en het OM. Het beeld dat het artikel schetst over hoge druk op de opsporingscapaciteit is in algemene zin herkenbaar. Er is meer vraag naar opsporingscapaciteit dan er momenteel beschikbaar is. De tekorten zijn door het hele land merkbaar. Daarom investeert dit kabinet fors in de justitiële keten, tot 2025 oplopend tot € 200 miljoen structureel per jaar. Bij het OM wordt bijvoorbeeld circa €35 miljoen structureel per jaar extra besteed aan de informatievoorziening en circa 20 miljoen aan de versterking van de organisatie (capaciteit).

Vanuit de middelen uit de motie Hermans vindt er een uitbreiding met 700 fte in de basisteams plaats, waarvan een deel bedoeld is voor de opsporing van veel voorkomende criminaliteit. Vanaf 2024 ontstaat er ruimte bij de Politieacademie om de extra 700 aspiranten op te leiden (350 fte in 2024, 350 fte in 2025). In 2026 en 2027 stromen deze volledig opgeleide politiemensen in bij de eenheden. Mede door het grote aantal openstaande functies is het gat tussen vraag en aanbod van opsporingscapaciteit momenteel nog groter. De politie heeft een arbeidsmarktstrategie die ik, conform mijn eerdere toezegging, binnenkort aan uw Kamer doe toekomen. De maatregelen uit deze strategie die nu al in gang zijn gezet, lijken hun vruchten af te werpen. In mijn brief over de arbeidsmarktstrategie politie van 8 juni jl. ben ik hier uitgebreid op in gegaan. Tegelijkertijd is de inzet van politiecapaciteit per definitie een kwestie van keuzes maken. De afweging van prioriteiten vindt plaats in de lokale driehoek. Voor de opsporing heeft het Openbaar Ministerie hiervoor een selectiekader vastgesteld.

Overigens blijkt uit het jaarverslag van het OM over 2022 dat het aantal misdrijfzaken waarbij een minderjarige was betrokken daalde met 7% tot 12.700. Ook was er in 2022 sprake van een afname van 19% bij jeugdigen die verdacht werden van ernstige geweldsdelicten (zoals gewapende overvallen en steekpartijen). De jaren hiervoor was er juist sprake van een zorgwekkende toename, zoals het OM in het Jaarbericht over 2021 constateerde.

Stand van zaken formatie en bezetting op de aanpak van zeden

In het overleg over de initiatiefnota van mevrouw Van der Werf, 'Lets talk about seksueel geweld', op 3 april 2023, en in het commissiedebat Politie van 19 april 2023 heb ik uw Kamer toegezegd⁵ dat ik u de laatste stand van zaken zal geven over de formatie en bezetting van de zedenrecherche en de voortgang van het Actieplan Versterken Ketenaanpak Zedenzaken (hierna: het Actieplan).

In het beheerplan van de politie wordt de totale formatie van de politie, waaronder de formatie van de zedenpolitie, door de minister van Justitie en Veiligheid vastgesteld. Ik constateer dat de formatie voor de zedenrecherche vanaf 2020 is gestegen als gevolg van het beschikbaarkomen van de extra

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

⁵ Toezegging 202305-104.

middelen vanuit de motie van het lid Klaver c.s.⁶ In het kader van de motie Klaver zijn 110 fte's toegevoegd aan de opsporingscapaciteit. Momenteel zijn hiervan rond de 100 fte geworven en aangesteld.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Uit het verschil tussen de formatie en de daadwerkelijke bezetting kan het aantal vacatures bij zedenrecherche c.q. op aanpak van zeden worden afgeleid. Door de krapte op de arbeidsmarkt en de duur van een werving- en selectietraject kan het even duren voordat al deze vacatures zijn ingevuld. Ook zijn sommige formatieplaatsen van de laatste tranche van de motie Klaver nog niet ingevuld omdat in 2023 de werving nog loopt. De politie werkt voortdurend aan de werving en selectie van politiemedewerkers, zodat de politie kan blijven voldoen aan de taken en de uitdagingen. De politie zoekt hierbij ook naar alternatieve mogelijkheden om de formatie gevuld te krijgen.

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

De bezetting (aantal feitelijk vervulde fte's in de formatie) wordt omgezet in een daadwerkelijke inzet van de politiemedewerkers. Het is gebruikelijk dat de inzetbaarheid van medewerkers lager is dan de bezetting. Dit geldt dus ook voor de politie. De inzetbaarheid van medewerkers houdt met vele zaken verband, bijvoorbeeld met het aantal dagen dat een medewerker met verlof is, het aantal dagen dat een medewerker een opleiding en/of een training volgt en eventuele het ziekteverlof van medewerkers. Hoeveel capaciteit daadwerkelijk wordt ingezet bij een individuele zedenzaak hangt samen met de complexiteit van de zaak.

In onderstaande tabel vindt u de ontwikkeling in de formatie en bezetting bij de zedenteams vanaf 31 december 2020.

Tabel 1 (ontwikkeling) formatie en bezetting teams zeden

datum	formatie	bezetting
31-12-2020	630,3	638,8
31-12-2021	653,6	656,2
31-12-2022 ⁷	678,8	672,2
31-3-2023	687,1	662,6

Daarnaast is de strafrechtketen hard aan het werk met het Actieplan Versterken Ketenaanpak Zedenzaken om o.a. de doorlooptijden in de strafrechtketen te verbeteren. Met het Actieplan wordt ingezet op de behoefte en wens van de organisaties, om aan de voorkant van de strafrechtketen, multidisciplinair samen te werken. Zodat elke zaak de beste interventie krijgt die mogelijk en geboden is. Dat is een focusverschuiving van doorlooptijden naar betekenisvolle interventies.

⁶ Kamerstuk 35 300, nr. 11.

⁷ De politie heeft in het voorjaar van 2023 de definitie van het werk in de zedenkolom scherper geformuleerd. Daardoor wijken de cijfers per 31-12-2022 enigszins af van eerdere rapportages.

Capaciteit basisteams bewaken en beveiligen⁸

Het ontwerpbestedingsplan dat de politie op mijn verzoek heeft opgesteld, voorziet in de inrichting van een nieuw organisatieonderdeel binnen de eenheid voor landelijke operaties en expertise, dat uitvoering gaat geven aan maatregelen voor persoonsbegeleiding.

Uit het (concept)plan en de bijbehorende toelichting blijkt dat de politie er – vooralsnog – vanuit gaat dat dit nieuwe onderdeel (van ongeveer 300 fte) in de loop van 2025 operationeel zal zijn. De politie heeft desgevraagd aangegeven te verwachten dat iets meer dan de helft van deze 300 fte zal bestaan uit medewerkers die afkomstig zijn van de bewakingseenheid (BE) van de basisteams van de regionale eenheden. De regionale eenheden zullen de daardoor ontstane vacatures kunnen gaan vervullen vanaf het moment dat de betrokken (BE)medewerker geplaatst is bij het nieuwe organisatieonderdeel. De overige functies zullen worden vervuld door doorstroom vanuit de politie en externe werving. Dat betekent in de praktijk dat vanaf 2025 medewerkers van de regionale BE die nu worden ingezet voor maatregelen in het kader van persoonsbegeleiding, gefaseerd zullen kunnen terugvloeien naar de basisteams. Dit is grotendeels afhankelijk van de mate waarin doorstroom vanuit de politie en externe werving leiden tot daadwerkelijke bezetting van de formatie van het nieuwe organisatieonderdeel.

Verkenning inzet personeel Dienst Vervoer en Ondersteuning in het stelsel bewaken en beveiligen⁹

Gezien de hoge druk in het stelsel bewaken en beveiligen geeft de politie (en ook de Koninklijke Marechaussee) prioriteit aan de versterking van de capaciteit voor de uitvoering van maatregelen in de sfeer van persoonsbeveiliging en persoonsbegeleiding. De politie heeft met de middelen die zijn toegekend in het kader van breed offensief tegen ondermijnende criminaliteit (BOTOC) de 10 regionale teams bewaken en beveiligen ingericht, met in totaal 120 fte.

In aanvulling daarop is er grote behoefte aan capaciteit om maatregelen uit te voeren in situaties met een relatief hoge dreiging. De arbeidsmarkt voor deze capaciteit is krap en het vergt relatief veel opleiding en training om medewerkers in te kunnen zetten. In dat kader is door de politie verkend of inzet van personeel van de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zou kunnen bijdragen aan (tijdelijke) verlichting van de druk op de diensten in het stelsel. Medewerkers van deze dienst kunnen op grond van hun eigen wettelijke taakstelling en bevoegdheden geen taken uitvoeren in het kader van bewaken en beveiligen. Dat betekent dat deze medewerkers in dienst moeten treden van de politie en aan de daarvoor geldende wettelijke eisen moeten voldoen om dergelijke taken uit te kunnen voeren. Nog los van de vraag of individuele medewerkers van DV&O daarvoor zouden willen opteren, is een

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

⁸ Toezegging n.a.v. Parlementaire Agenda punt (20-04-2023) Debat over het rapport OVV over de beveiliging rond en de moord op broer, advocaat en vertrouwenspersoon van een kroongetuige.

⁹ Toezegging n.a.v. Parlementaire Agenda punt (20-04-2023) Debat over het rapport OVV over de beveiliging rond en de moord op broer, advocaat en vertrouwenspersoon van een kroongetuige.

grootschalige uitstroom van DV&O medewerkers uit het oogpunt van de continuïteit van de taakuitvoering van DV&O zelf niet wenselijk.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Mijn ministerie verkent op dit moment wel de mogelijkheden om (door aanpassing van de Politiewet) het juridisch mogelijk te maken dat personeel van DV&O – tijdelijk – specifieke delen van de politietaak uitvoert. In dat verband wordt ook de taakuitvoering in het kader van het bewaken en beveiligen van objecten en personen meegenomen.

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Operationele diensten door executieve medewerkers in niet-executieve functies

In het commissiedebat politie van 20 oktober 2022 heb ik toegezegd¹⁰ te reflecteren op het voorstel van lid Michon-Derkzen om executieve politiemedewerkers in niet-executieve functies meer diensten op straat te laten draaien. Hieronder ga ik verder in op dit voorstel.

De rechtspositie van de politie maakt het mogelijk dat politiemensen die wisselen van een executieve naar een niet-executieve functie, voor maximaal vijf jaar hun executieve status behouden en getraind en beschikbaar blijven voor operationele diensten. Bij een aanstelling van 32 uur of meer stelt de medewerker zich per jaar 18 diensten van 8 uur of 16 diensten van 9 uur beschikbaar voor operationele diensten. De medewerker dient zelf een team te kiezen waar de diensten worden gedraaid. Indien de medewerker er onverhoopt niet in slaagt om een team te vinden, wordt door de eenheidsleiding een team aangewezen. Het gaat om een keuzemogelijkheid. Politiemedewerkers die een dergelijke overstap maken, kiezen zelf of ze gebruik maken van de regeling. Doen ze dit niet, dan verliezen ze bij de overstap hun executieve status en kunnen ze geen operationele diensten meer draaien. De regeling is recent geëvalueerd en de evaluatie is besproken met de vakbonden. Ik ga hieronder kort in op de resultaten van de evaluatie.

Tussen 1 januari 2020 en 1 oktober 2022 hebben 295 politiemensen gebruik gemaakt van de regeling. Naar inschatting is dat ongeveer de helft van de politiemensen die een overstap maakte van een executieve naar een niet-executieve functie. De meeste mensen die kozen voor toepassing van de regeling deden dit omdat zij voeling willen houden met de operatie. Het lukte 85% van de ondervraagden om alle verplichte trainingen te volgen. Meer dan de helft van de ondervraagden slaagde erin om het verplicht aantal diensten te draaien, waarvan ruim 20% zelfs meer dan het benodigd aantal diensten heeft gedraaid. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat de maatregel een positief effect heeft op de beschikbare capaciteit voor operationele politiediensten.

Ondervraagden die het verplicht aantal diensten niet behaald hebben, geven veelal aan dat capaciteitstekort in hun reguliere functie hier de reden voor is. De regeling heeft volgens de ondervraagden meerdere positieve effecten: bij kunnen dragen aan de operatie, voeling houden met het executieve werk, bevorderen van mobiliteit tussen operationele en niet-operationele functies, verbinding tussen executief en niet-executief werk waardoor beter wederzijds begrip ontstaat en meer opties voor een toekomstige loopbaan binnen de politieorganisatie. Deze voordelen worden zowel ervaren door de medewerkers die gebruik maken van de

¹⁰ Toezegging 202210-192.

regeling als door hun leidinggevenden. Leidinggevenden geven echter wel in 44% van de gevallen aan dat de maatregel negatieve effecten heeft op het uitoefenen van de primaire functie, met name als dit een functie is in de meldkamer. In samenspraak met de politievakbonden worden de uitkomsten van de evaluatie uitgewerkt.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Op basis van deze resultaten ligt het niet in de rede om politiemensen die gebruik maken van de regeling nog meer diensten op te leggen dan in de huidige regeling. Het is nu al een uitdaging om te voldoen aan de 18 verplichte diensten, waar de verplichte trainingen nog bovenop komen. Ook geven leidinggevenden soms aan dat nog meer diensten in sommige gevallen leidt tot overtredingen van de Arbeidstijdenwet. Op basis hiervan concludeer ik dat een grotere verplichting, zoals Kamerlid Michon-Derkzen voorstelde, onwenselijk is vanuit goed werkgeverschap en dat dit waarschijnlijk nauwelijks tot extra resultaat zal leiden omdat nu al de grenzen van wat haalbaar is zijn bereikt. Als de termijn van 5 jaar in de maatregel wordt verlengd, levert dat uiteraard wel meer capaciteit op.

Toezegging commissiedebat ondermijning 6 april 2023 inzake de rol van de Tweede Kamer bij de verdeling van sterkte en middelen

Onlangs heb ik u een brief gestuurd naar aanleiding van de motie van de leden Helder en Van der Werf¹¹ waarmee de regering wordt verzocht om artikel 31 (Politie) van de begroting van Justitie en Veiligheid uit te splitsen in meerdere begrotingsartikelen waarmee het inzicht en de controle van de Kamer wordt vergroot. Hierin staat uitgebreid aangegeven hoe de opdrachtverlening, het beheer en de financiering van de politie is vormgegeven en waarom deze zo is vormgegeven. In die brief heb ik aangegeven de achterliggende doelstelling van de motie te ondersteunen om het inzicht in en de controle van de Kamer op de besteding van het politiebudget te vergroten en vaste kaders te stellen voor de operationele sterkte van de politie. In de brief is aangegeven op welke wijze ik dat wil doen en hoe uw Kamer kan sturen op de besteding van het politiebudget.

Wat betreft de sterkteverdeling heb ik toegezegd deze te herijken. Het gaat daarbij om de sterkteverdeling over de (landelijke en) regionale eenheden. De verdeling van de beschikbare sterkte binnen de regionale eenheden is op basis van artikel 39 van de Politiewet 2012 aan de burgemeesters en de hoofdofficier van justitie van die eenheid.

¹¹ Kamerstuk 36 200 VI, nr. 140

Gebiedsgebonden politiezorg

Gebiedsgebonden politie

In deze paragraaf ga ik in op de lokale verankering van de politie, met speciale aandacht voor de wijkagent. Daartoe schets ik eerst in het kort de wijze waarop de lokale verankering in de nationale politie is geborgd. Daarna ga ik in op de huidige knellende situatie in de gebiedsgebonden politie (GGP). De meest recente cijfers over formatie en bezetting in de gebiedsgebonden politie komen daarbij ook aan de orde. In het laatste deel van de paragraaf sta ik stil bij de doorontwikkeling van de gebiedsgebonden politie, ook in relatie tot incidentafhandeling en surveillance. Ik ga in op de observaties en aanbevelingsrichtingen uit de discussienotities van The Hague Center for Strategic Studies (HCSS)¹² en van de Nederlandse Politiebond (NPB)¹³. Daarmee geef ik gehoor aan de motie van het lid Van der Staaij c.s.¹⁴ waarmee de regering wordt verzocht om te bezien hoe de lokale verankering van de wijkagent verder ontwikkeld kan worden en om hierbij de aanbevelingen uit het rapport mee te nemen en de Kamer hierover te informeren.

Eveneens voldoe ik aan mijn toezegging aan het lid Van der Staaij van dezelfde strekking¹⁵, gedaan tijdens de begrotingsbehandeling van 15 november jl., om te reageren op het rapport/de aanbevelingen van Van Vollenhoven, de Moor en de Nederlandse Politiebond, waarbij ik ook heb aangegeven het onderwerp personen met verward of onbegrepen gedrag te zullen betrekken. Tot slot voldoe ik hiermee aan de toezegging¹⁶ aan het lid Mutluer. Zij verzocht mij in te gaan op de basispolitiezorg (met speciale aandacht voor surveillance en incidentafhandeling), die naar haar mening opnieuw zou moeten worden ingericht.

Lokale verankering - belang en borging in het politiebestedel

Om te beginnen benadruk ik graag nogmaals dat de lokale verankering een belangrijk uitgangspunt is van de nationale politie, waaraan zowel de korpschef als ikzelf buitengewoon veel waarde hechten. In de nationale politie is die verankering geborgd door te werken vanuit robuuste basisteams. Zij vormen het fundament van de organisatie van de politie en zijn zo ingericht dat zij in beginsel voldoende operationele slagkracht hebben om in de wijken en in het buitengebied van de gemeenten in hun verzorgingsgebied de basispolitiezorg¹⁷ te kunnen uitvoeren. Omdat de wijkagent hierin een sleutelrol speelt, is in de Politiewet 2012 vastgelegd dat er ten minste één wijkagent is per 5.000 inwoners¹⁸. Alle burgemeesters en de hoofdofficier van justitie bepalen gezamenlijk hoe deze norm binnen de eigen regionale eenheid wordt toegepast.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

¹² The Hague Centre for Strategic Studies (oktober 2022), [De Nationale Politie, gezagsdragers en de wijkagent](#)

¹³ Nederlandse Politiebond (2022), [Discussienotitie Terug naar de Wijkteams!](#)

¹⁴ Kamerstuk 36 200 VI, nr. 82.

¹⁵ Toezegging uit begrotingsbehandeling van 15 november 2022.

¹⁶ Toezegging uit begrotingsbehandeling van 15 november 2022.

¹⁷ Het gaat bij de basispolitiezorg om taken als gebiedsgebonden en probleemgericht werken, netwerken, , incidentafhandeling, intake en service, toezicht en handhaving van wet- en regelgeving en opsporing van veel voorkomende criminaliteit.

¹⁸ Artikel 38a Politiewet 2012.

De actuele situatie knelt

Ik heb uw Kamer regelmatig geïnformeerd over de grote werk- en roosterdruk in de GGP. De maatregelen die de politie inzet, en waarover ik uw Kamer ook eerder heb geïnformeerd, zijn erop gericht om de druk op de agenten waar mogelijk te verlichten. Voor de gezagen betekent de situatie dat in de driehoeken scherpe keuzes gemaakt moeten worden over de inzet van politie, met name van de basisteams¹⁹.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Bijlage 1 'kerncijfers politie' bevat een actueel beeld van de formatie en bezetting in de GGP op peildatum 31 december 2022. Daarin is te zien dat er nog steeds sprake is van een forse onderbezetting van functies in de GGP en dat deze zelfs iets hoger dan in augustus 2022. GGP-breed is sprake van een onderbezetting van 1.343 fte. In de functiegroepen die zijn belast met de 24/7 incidentafhandeling is dat 1.437 fte. Bij de wijkagenten is met een bezetting van 3.537 fte en een formatie van 3.580 fte sprake van een lichte onderbezetting van 43 fte, oftewel 1%. Dat is 26 fte, oftewel 0,7%, onder de norm 1:5.000²⁰. De uitbreiding van de formatie van de basisteams met 700 fte maakt dat het langer duurt om de totaal benodigde extra bezetting te realiseren. Immers een grotere formatie leidt tot een groter tekort voordat deze medewerkers geworven zijn. De bezetting van de GGP zal de komende jaren blijven stijgen, maar door krapte op de arbeidsmarkt zal het naar verwachting langer duren om de formatie-uitbreiding van de basisteams te realiseren. De verwachting is daarom dat de capaciteitsdruk in de GGP de komende jaren voelbaar zal blijven.

Rapport The Hague Centre for Strategic Studies en de Nederlandse Politiebond
Het The Hague Centre for Strategic Studies (HCSS) en de Nederlandse Politiebond (NPB) verkennen oplossingen in het formeel organiseren en capaciteits afbakenen van de politiezorg op wijkniveau, inclusief het afschaffen van de basisteams. Dat betekent ook een verandering van het bestel en van de Politiewet 2012. Wat mij betreft zijn dit soort aanpassingen niet aan de orde. Bij de evaluatie van deze wet en bij de parlementaire behandeling van de uit deze evaluatie voortkomende aanpassing van de Politiewet 2012 is daar geen aanleiding voor gezien en sindsdien heb ik noch in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP), noch vanuit het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB) signalen gekregen die wijzen naar een veranderde situatie. Niet het bestel is de oorzaak van de knellende situatie, maar de schaarste. Daarbij zie ik niet in hoe het capaciteits afbakenen van de sterkte voor bepaalde taken, de gevolgen van die schaarste minder zou maken. Het tegenovergestelde lijkt eerder het geval. Wanneer politiemensen niet meer kunnen bijspringen bij een naburige gemeente of bij een taak die op dat moment onder grotere druk staat, komt dat de veiligheid niet ten goede. De spanning tussen verschillende belangen van verschillende gezagen, is van alle tijden en van ieder bestel. Het is aan de actoren in dat bestel om het zo goed en gebalanceerd mogelijk te laten werken. En om de mogelijkheden die daarvoor zijn, en die ik hierboven ook kort heb beschreven, ten volle te benutten. Dat is een doorlopend proces van steeds beter in afstemming, rollen en

¹⁹ Kamerstukken, o.a. 29 628, nr. 1053 en 29 628, nr. 1139

²⁰ Eind december 2022 telde ons land volgens de cijfers van het CBS 17.815.508 inwoners. Dat betekent dat er volgens de norm $(17.815.508 / 5.000 =)$ 3.563 wijkagenten zouden moeten zijn.

verhoudingen groeien. De omvang en duur van de huidige schaarste maakt dat niet eenvoudiger. Die is in iedere gemeente voelbaar. Ik kan me voorstellen dat officieren van justitie en burgemeesters, zeker ook van gemeenten die een basisteam delen, op dit moment soms het gevoel hebben dat er weinig te sturen valt en dat de schaarste (en niet het gezag) feitelijk de inzet van politie bepaalt. In de notities van het The Hague Centre for Strategic Studies en de Nederlandse Politiebond komt dit ook naar voren.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Verder ontwikkelen van de lokale verankering, de gebiedsgebonden politiezorg en de surveillance

De beschikbaarheid van voldoende capaciteit is een basisvoorwaarde voor blijvende lokale verankering en nabijheid van politie in de wijken. Tegelijkertijd is het ook nodig om de doorontwikkeling, modernisering en efficiency van de taakuitvoering binnen de basisteams en in de wijkagentfunctie te stimuleren en landelijk te faciliteren. Dit is naar zijn aard een doorlopend proces waaraan de politie volop werkt.

Leidraad voor de doorontwikkeling is de Ontwikkelagenda 'Podium voor goed politiewerk', die in 2018 is opgesteld en dit jaar wordt geactualiseerd. De snelheid van de maatschappelijke ontwikkelingen en het ontstaan van nieuwe veiligheidsvraagstukken maken die actualisatie nodig. Het 'lokaal en op maat' kunnen bijdragen aan veiligheid, en dat te doen als lerende en datagedreven organisatie, is een noodzakelijke voorwaarde voor toekomstbestendigheid van de gebiedsgebonden politie. Voor de politie zijn de maatschappelijke context en de behoeften van burgers – zeker op lokaal niveau – leidend in het werk. De komende jaren zal ook de samenwerking van politie met burgers en veiligheidspartners steeds belangrijker worden.

In de afgelopen jaren hebben de nodige ontwikkelingen en initiatieven plaatsgevonden binnen de gebiedsgebonden politie. Zo is een landelijk platform gestart waar wijkagenten van elkaar leren over de uitvoering van hun functie en hoe zij de verbinding met de gemeenschap die zij dienen steeds verder kunnen verbeteren. Een aantal basisteams heeft sub-teams ingericht als antwoord op het gevoel van anonimiteit dat agenten binnen een groot basisteam soms ervaren en om de geografische binding met het werkgebied sterker te maken. Het idee achter dit zogenaamde 'klein binnen groot' organiseren is om de voordelen van kleine wendbare teams te combineren met de voordelen van een robuust basisteam zoals slagkracht, middelen en expertise. Kleine teams zijn vaak goed in staat om snel te reageren op veranderingen in de omgeving en kunnen gemakkelijker innovatieve ideeën en oplossingen ontwikkelen. De Nederlandse Politiebond ziet belangrijke kansen voor het werken in een netwerk van wijkteams. In de notitie van de Nederlandse Politiebond wordt benoemd dat een aantal eenheden en basisteams de gebiedsgebonden politiezorg inmiddels op eigen initiatief op deze manier heeft georganiseerd. De Politiewet 2012 biedt daartoe ook de ruimte. Het is aan de gezagen en politie om met elkaar voor hun eenheid of basisteam te bepalen of dit – gezien de lokale situatie – een geschikte manier van werken is en dit dan met elkaar ook werkbaar te organiseren.

Het lid Mutluer heeft gevraagd te reageren op haar stelling dat de basispolitiezorg anders zou moeten worden ingericht, met specifieke aandacht voor noodhulp en

incidentafhandeling.²¹ Zoals ik uw Kamer in het halfjaarbericht politie van eind 2021 heb laten weten, werkt de politie de komende jaren aan het verkennen en ontwikkelen van een nieuwe landelijke werkwijze voor de afhandeling van incidenten. Het doel is om de incidentafhandeling zodanig anders te organiseren dat de capaciteit in de basisteams effectiever kan worden ingezet voor alle aspecten van het gebiedsgebonden politiewerk, zoals ter ondersteuning en in het verlengde van het werk van de wijkagent. Binnen het korps worden diverse nieuwe manieren van roosteren verkend, die ook helpen zicht te krijgen op hoe surveillance en incidentafhandeling in de toekomst anders kunnen worden vorm gegeven. Een voorbeeld hiervan is Zeeland-West-Brabant waar politiemensen niet langer belast worden met exclusieve noodhulpdiensten, maar waar ze met gerichte opdrachten en projecten de straat op gaan. Voor spoedmeldingen kunnen alle dan beschikbare agenten worden ingezet. In basisteams die meer traditioneel werken, dus met 24/7-roosters voor incidentafhandeling, worden deze over het algemeen zoveel mogelijk gecombineerd met afbreekbare andere werkzaamheden. In de eenheid Oost Nederland loopt een pilot met het thuis opnemen van aangiften van digitale oplichting. Dat werk, dat makkelijk kan worden afgebroken als er een melding van een incident komt, wordt gedaan tijdens de 24/7- diensten. Ook wordt verkend en beproefd op welke manier techniek bij kan dragen aan de surveillance van de toekomst. Die zal steeds meer datagedreven worden en mede vormgegeven door de inzet van verschillende technologieën, die deels nog in ontwikkeling zijn. De inzet van drones of het gebruik van kunstmatige intelligentie zijn daar voorbeelden van. Dit zal vanzelfsprekend gepaard moeten gaan met waarborgen om de rechten en vrijheden van individuen te beschermen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

De Nederlandse Politiebond schrijft dat het contact met wijkbewoners wordt ondermijnd door de digitalisering van de politie. Dit herken ik niet. De samenleving digitaliseert, wat vraagt om het versterken en onderhouden van de digitale kennis en vaardigheden van politieagenten binnen de eigen functie. Er is een politie nodig die met burgers in verbinding staat in zowel de fysieke als de digitale wereld. Als dat niet gebeurt, verliest de politie juist het contact met groepen burgers. Veel wijkagenten zijn daarom actief op sociale media en kunnen via deze platforms zien wat er speelt, hebben er contact met inwoners (zeker ook met jongeren) en geven inzicht in hun werk. Zoals eerder aan de Kamer bericht zijn er in veel basisteams 'digitaal wijkagenten' actief. Op dit moment zijn dat er ongeveer negentig. Het betreft geen functie, maar een nieuwe rol die in de afgelopen jaren in een groeiend aantal basisteams is opgepakt en nog volop in ontwikkeling is. Niet alleen wijkagenten, maar ook andere agenten, kunnen deze rol vervullen. De komende jaren zullen expertise en vaardigheden op het digitale terrein in elk basisteam zijn ingevuld. Naast 'digitaal wijkagenten' kunnen daar bijvoorbeeld ook 'digi-coaches' een rol bij spelen.

Motie van de leden Mutluer en Knops over een smart-phone app

Op 17 november jl. is de motie van de leden Mutluer (PvdA) en Knops (CDA) over het verkennen hoe een smartphone applicatie kan bijdragen aan adequaat optreden van de politie en de veiligheid van burgers aangenomen.²² Belangrijk

²¹ Toezegging uit de begrotingsbehandeling Justitie en Veiligheid november 2022.

²² Kamerstuk 36 200 VI, nr. 74.

uitgangspunt van de Nederlandse politie is dat zij lokaal in de wijken is verankerd en nabij de burgers is georganiseerd. Onderdeel hiervan is de wijze waarop de politie haar contact met de burger organiseert. Dit contact dient laagdrempelig en 'op maat' te zijn, zodat de politie kan komen tot betekenisvolle afhandeling van een melding. Ik lees in de oproep uit de motie in algemene zin een ondersteuning van deze uitgangspunten.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

De politie zet voor het contact van burgers met de politie in op het aanbieden van eigentijdse contactmogelijkheden ('kanalen') die passen bij de ontwikkelingen in de samenleving. Dit betekent dat zij in haar dienstverlening wendbaar wil zijn en telkens wil kunnen aansluiten bij applicaties (zoals Whatsapp, Signal etc.) die op een bepaald moment veel gebruikt worden voor communicatie. Het ontwikkelen van een aparte smartphone-app voor het doen van meldingen (één specifiek kanaal) past niet binnen deze 'onmi-channel' strategie van de politie. Wel is voorzien dat het voor burgers in de toekomst eenduidiger en makkelijker wordt om beeldmateriaal met de politie te delen (bijvoorbeeld als bewijsmateriaal bij een melding of aangifte). Dit zal in de toekomst mogelijk zijn via de website politie.nl.

De in de motie genoemde 112NL applicatie is bedoeld om bij spoed (digitaal) contact te leggen met de betreffende hulpdiensten. Dit contact wordt voor de duur van de spoedsituatie ondersteund door de applicatie. Wanneer burgers een melding willen maken van (acuut) gevaar, bijvoorbeeld bij een misdrijf, kan de applicatie fungeren als een kanaal voor het contact met de hulpdiensten, waaronder politie. In de toekomst is het via de 112NL applicatie delen van beelden ten behoeve van noodhulpverlening tijdens de oproep voorzien. Daarbij gaat het (nog) niet om livestreams, maar om beeldmateriaal dat kan helpen bij het verlenen van noodhulp. Het ligt bij de doorontwikkeling van de 112NL applicatie niet in de rede dat er een functionaliteit wordt ontwikkeld die erop gericht is om, buiten een spoedmelding om, beeldmateriaal met politie te delen.

Motie lid Mutluer over zichtbaarheid politie in de 20 focuswijken

Op 22 december jl. is de motie van het lid Mutluer (PvdA) over de zichtbaarheid van politie in de 20 focuswijken van de aanpak *Preventie met gezag* aangenomen.²³ In aanvulling daarop heb ik tijdens het commissiedebat over de politie van 22 december jl. de toezegging²⁴ aan het lid Mutluer gedaan om in dit halfjaarbericht politie in te gaan op de status van de extra inzet van politie in deze 20 kwetsbare wijken.²⁵

Dit kabinet investeert in *Preventie met gezag* in de meest kwetsbare wijken in Nederland. Doel van deze aanpak is het voorkomen dat kinderen en jongeren van 8 tot en met 27 jaar in aanraking komen met georganiseerde en ondermijnende criminaliteit of daarin door groeien. Deze jongeren worden weerbaarder gemaakt tegen de verlokkingen van de criminaliteit en een aantrekkelijker toekomstperspectief geboden als alternatief voor een criminele carrière. Ook

²³ Kamerstuk 29 628, nr. 1142.

²⁴ Toezegging 202212-167.

²⁵ Het gaat daarbij om wijken in de volgende gemeenten: Amsterdam, Arnhem, Breda, Delft, Den Haag, Dordrecht, Eindhoven, Groningen, Heerlen, Leeuwarden, Lelystad, Nieuwegein, Roosendaal, Rotterdam, Schiedam, Tilburg, Utrecht, Vlaardingen en Zaanstad.

wordt de justitiële functie in de wijk versterkt, zodat jongeren duidelijke grenzen ervaren wanneer ze wel 'over de streep' gaan. Over de voortgang van deze aanpak heb ik uw Kamer recentelijk geïnformeerd in de halfjaarbrief georganiseerde, ondermijnende criminaliteit van 22 mei jongstleden.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Versterking politie

In de aanpak *Preventie met gezag* moet duidelijk zijn dat criminaliteit niet loont. Criminelen die jongeren beïnvloeden moeten worden gestopt. Daarom investeren we in de lokale strafrechtketen en in de Zorg- en Veiligheidshuizen. Voor politie betekent dit dat er circa 40 extra agenten bij komen. Deze extra formatie zal worden ingezet ten behoeve van de lokale preventieve aanpak in de 20 focuswijken. Op dit moment bereidt politie de werving van de extra agenten voor *Preventie met gezag* binnen de eenheden voor zodat deze op korte termijn kan starten. Het streven is om in de komende maanden personele invulling te geven aan de gewenste versterking. Voor de gemeenten Delft, Vlaardingen, Dordrecht en Roosendaal geldt dat zij eind april hun plannen voor *Preventie met gezag* hebben ingediend en naar verwachting kort na het zomerreces van dit jaar kunnen starten met de uitvoering hiervan. De werving van extra agenten voor de aanpak in die gemeenten start daardoor later.

Zichtbaarheid in de 20 focuswijken

Belangrijk uitgangspunt voor de verbinding in de wijk is de lokale zichtbaarheid en nabijheid van politie. Ook voor de aanpak *Preventie met gezag* is het van belang dat agenten zichtbaar, bereikbaar en benaderbaar zijn voor de inwoners van de focusgebieden. Een van de manieren om dit te bewerkstelligen is door het inrichten van een locatie waarop politie fysiek aanwezig is. Er zijn in of nabij de 20 focuswijken één of meerdere politiebureaus gevestigd.²⁶ Dit betekent dat het politiebureau (of -bureaus) in ieder geval in de betreffende gemeente gelegen is, en in voorkomende gevallen ook in het focusgebied zelf. Politie voorziet in de komende jaren geen wezenlijke veranderingen in deze situatie.

Een fysieke politielocatie is echter geen doel op zichzelf. De keuze voor een locatie is sterk lokaal gebonden. De afweging om in een gebied al dan niet te voorzien in huisvesting voor politie is afhankelijk van de lokale situatie en gebeurt in overleg met het lokaal bestuur. Daarnaast hebben agenten een vaste werkplek op het politiebureau, maar kunnen zij ook gebruik maken van andere modaliteiten, zoals flexibele werkplekken bij ketenpartners of in politieposten en het mobiel werken in de wijk waarbij zij op eigentijdse wijze contact leggen met de inwoners. Voorbeelden in dit verband zijn de pop-up politiebureaus en de ondermijningsbus.

Als het gaat om het contact met jongeren is bovendien de online zichtbaarheid en aanwezigheid van politie belangrijk. Steeds meer basisteams geven hier invulling aan door middel van een 'digitale wijkagent' of vergelijkbare rollen. Voor de zichtbaarheid van deze agenten is het dan minder relevant van waaruit zij hun 'digitale' werkzaamheden verrichten. Overigens zijn deze werkzaamheden altijd in aanvulling op de fysieke zichtbaarheid en bereikbaarheid in de wijk. Tegen deze achtergrond onderschrijf ik het verzoek uit de motie om (bij voorbaat) in alle 20 focuswijken een vaste werkplek voor politie in te richten niet. Er zal lokaal en per wijkaanpak bezien moeten worden of en wat er, in aanvulling op het politiebureau

²⁶ De term 'politiebureau' verwijst naar verschillende huisvestingsmodaliteiten, zoals een teambureau, districts bureau of politiepost.

dat in of nabij het focusgebied gelegen is, nog nodig is om de lokale preventieve aanpak een succes te maken.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Veilig en gezond werken

Politiewerk is een zwaar beroep en politiemensen worden dagelijks geconfronteerd met gebeurtenissen die zowel fysiek als mentaal een grote impact kunnen hebben, ook op het thuisfront van politiemensen. Vanuit haar werkgeversverantwoordelijkheid werkt de politie continu aan goede zorg voor haar personeel.

De politie heeft voor haar medewerkers een 'Zorgwijzer 2022/2023' opgesteld, die inzichtelijk maakt wat de politie doet op het gebied van preventie en zorg; welke ontwikkelingen er op dit gebied zijn en welke initiatieven worden ontplooid ten aanzien van de erkenning en waardering van het politiepersoneel. Het document is op intranet beschikbaar voor medewerkers van de politie en wordt jaarlijks geactualiseerd. In de zomer wordt de Zorgwijzer op internet gepubliceerd. Dan wordt deze ook toegankelijk voor een breder publiek.

Stand van zaken afhandeling restschade zaken beroepsgelateerd letsel

Bij geschillen in de afhandeling van restschade zaken kunnen betrokkenen zich wenden tot de Commissie van Advies Restschade Afwikkeling Politie (CARAP), die onafhankelijk adviseert over individuele gevallen. Tot nu toe hebben 22 betrokkenen zich met hun zaak tot de CARAP gewend²⁷. Dit aantal heeft betrekking op alle restschadedossiers waarin vooruitlopend op het nieuwe stelsel wordt geprobeerd een minnelijke regeling te treffen.

In maart 2020 is een lijst vastgesteld van 216 langlopende restschadedossiers, die een onderdeel vormt van het totaal aantal restschadedossiers. Van die 216 dossiers moet nog in zestien gevallen tot afronding worden gekomen. De financiële afwikkeling van een deel van deze zestien resterende dossiers wordt in goed overleg met de (oud-)medewerker aangehouden. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met lopende UWV-trajecten of het herbeoordelen van re-integratiemogelijkheden.

Evaluatieverslag Commissie van Advies Restschade Afwikkeling Politie in 2022

Op 6 april 2023 heeft de Commissie van Advies Restschade Afwikkeling Politie (CARAP) haar evaluatieverslag over 2022 opgeleverd. Dit verslag vindt u in bijlage 11 bij deze brief. Uit dit verslag blijkt dat de CARAP terug kijkt op een opbouwend en constructief eerste jaar sinds de instelling. In totaal zijn over 2022 dertien adviesaanvragen ingediend en was er sprake van twee lopende aanvragen uit 2021. Van deze vijftien zaken (uit 2021 en 2022) in totaal is in vijf zaken advies uitgebracht, is één zaak ter zitting geschikt, zijn twee aanvragen weer ingetrokken en zijn zeven aanvragen lopend of werden (op moment van opstellen van het evaluatieverslag) nog in behandeling genomen. Zaken die na 2022 zijn aangemeld bij de CARAP zijn niet opgenomen in het verslag.

In het verslag wordt ingegaan op de taakvervulling en bevindingen van de CARAP. In de eerste twee adviezen bracht de CARAP geen concreet advies uit over de individuele casuïstiek. Nadien is, na overleg met de CARAP, vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid een brief gestuurd aan de CARAP over de interpretatie van de taakstelling van de CARAP. De CARAP heeft deze brief geïnterpreteerd als

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

²⁷ Peildatum: 24 mei 2023.

verruiming van haar taakstelling. In de drie adviezen die nadien zijn uitgebracht heeft de CARAP in twee gevallen geadviseerd een aanvullend bedrag uit te keren en in één geval geadviseerd het advies in stand te laten.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

De tot nu toe uitgebrachte adviezen zijn op 16 juni 2023 geanonimiseerd gepubliceerd, inclusief de opvolging van deze adviezen door politie.

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Onderzoek Auditdienst Rijk naar de effectiviteit van de verzuimaanpak van de politie

Tegen de achtergrond van een relatief hoog percentage verzuim van 6,5% in 2017 en naar aanleiding van een motie van het lid Van Oosten²⁸ van 30 november 2017 over het ziekteverzuim bij de politie is in 2018 door de politie een *Plan van aanpak Verzuim* opgesteld.²⁹ Met het *Plan van aanpak Verzuim* heeft de politie zich ten doel gesteld het verzuim te beheersen en terug te dringen tot 5,9% in 2023.

Op verzoek van mij en de korpschef heeft de Auditdienst Rijk (ADR) onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de maatregelen die onderdeel zijn van de huidige verzuimaanpak. Dit onderzoek is begin april afgerond en onlangs gepubliceerd.³⁰ Graag neem ik uw Kamer mee in de bevindingen en aanbevelingen van de ADR en de opvolging die hier door de politie aan gegeven wordt.

Bevindingen en aanbevelingen uit het onderzoek

Uit de bevindingen van de ADR blijkt dat het verzuimpercentage tussen 2018 en 2021 is gedaald van 6,3% tot 5,6%. Vooral in de periode na invoering van de maatregelen in het kader van COVID-19 (vanaf medio maart 2020) is het gemiddelde verzuim gedaald. In 2022 was sprake van een stijging tot 6,7% waarmee het percentage uitkwam boven de 6,5% bij de start van het project. De ADR concludeert echter dat deze stijging in lijn is met het landelijk beeld. Ook het landelijke verzuimcijfer van het CBS is gestegen. Bovendien stelt de ADR dat het verzuimpercentage van de politie dichterbij dit landelijk CBS-percentage is komen te liggen; het verschil is momenteel kleiner dan bij aanvang van het Plan van aanpak Verzuim. De ADR adviseert daarnaast dat niet alleen naar het totale percentage moet worden gekeken maar ook naar de opbouw daarvan. De politie onderscheidt zich door een relatief hoog percentage langdurig verzuim (langer dan een jaar) maar juist dit gebied deed zich – ondanks de stijging van het totale percentage – in het afgelopen jaar een daling voor.

Uit recente cijfers van de politie (die geen onderdeel vormen van het onderzoeksrapport) blijkt dat het verzuimpercentage in de eerste maanden van 2023 licht is gedaald.

Wat betreft de acties uit het plan van aanpak concludeert de ADR dat drie typen acties als het meest effectief worden ervaren:

²⁸ Kamerstuk 34 775 VI, nr. 49.

²⁹ Kamerstuk 29 628, nr. 777.

³⁰ Het onderzoek is in te zien op www.rijksoverheid.nl.

1. Sturing door de korps- en eenheidsleiding, vooral door zichtbare aandacht, periodieke managementgesprekken, specifieke acties gericht op teams met het hoogste verzuim en maatwerk per eenheid.
2. Kennis, vaardigheden en houding van de direct leidinggevenden. Daarbij gaat het vooral om het faciliteren en opleiden van leidinggevenden, en de mate waarin leidinggevenden aandacht hebben voor verzuim en hier ook naar handelen.
3. Aanpakken van langdurig verzuim. Daarbij gaat het onder andere om het faciliteren van een (preventieve) aanpak van lang verzuim en de aanpak bij (complexe) lang-verzuimdossiers.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Op basis van de bevindingen doet de ADR de volgende zeven aanbevelingen:

1. Zorg ervoor dat iedere leidinggevende aandacht heeft en houdt voor het managen van verzuim.
2. Breng de 'span of control' van de teamchef terug.
3. Maak de gedragsmatige visie concreet en gebruik een passende slogan.
4. Veranker de interdisciplinaire casusbesprekingen politie-breed.
5. Zorg voor inzicht en maatwerk per verzuimcategorie.
6. Bekijk de beschikbaarheid van bedrijfsartsen (in relatie tot normering van de caseload per arts).
7. Stuur naast het landelijk verzuimcijfer ook op onderliggende cijfers.

Opvolging van het onderzoek door de politie

In haar managementreactie (die als bijlage is opgenomen in het rapport) heeft politie aangegeven dat het onderzoek waardevolle informatie en inzichten biedt, onder andere met betrekking tot de gemeenschappelijke kenmerken van teams met een dalend verzuim. De politie herkent en onderschrijft de bevindingen en de aanbevelingen die de ADR doet. De politie neemt de bevindingen en aanbevelingen uit het rapport mee in het vervolg op het huidige plan van aanpak verzuim. De korpsleiding voert reeds gesprekken over de aanpak en uitvoering hiervan.

Politieonderwijs

Strategische Onderzoeksagenda voor de Politie 2023 – 2026

Op 22 mei 2023 heb ik per brief instemming verleend met de Strategische Onderzoeksagenda voor de Politie 2023 – 2026. Ik heb daarmee het advies van de Politieonderwijsraad overgenomen.

De Strategische Onderzoeksagenda voor de Politie 2023 – 2026 vormt de leidraad voor toegepast wetenschappelijk onderzoek dat aan de hand van vier thema's door de Politieacademie wordt geïnitieerd. Het betreft de volgende thema's met bijbehorende onderwerpen:

1. Politieorganisatie (onderwerpen: legitimiteit van het handelen van de politie, taken waarvoor de politie verantwoordelijk is);
2. Maatschappelijke interactie (onderwerpen: publiek-private samenwerking, relatie met de burger);
3. Politiecapaciteit (onderwerpen: effectieve inzet, bedrijfsvoering);
4. Veranderkracht (onderwerpen: leercultuur, innoveren, diverse teams).

In de Strategische Onderzoeksagenda voor de Politie 2023 – 2026 wordt de verbinding gelegd tussen de thema's uit de kennisagenda en de langlopende onderzoeklijnen binnen de (voor een deel nog in te richten) kenniscentra van de Politieacademie. Door kennistafels te organiseren tracht de Politieacademie de afnemers van onderzoek en onderzoekers samen te brengen waardoor vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten. Door de agenda open te formuleren kan er via de kennistafels ingespeeld worden op actuele trends en ontwikkelingen.

Erkenning van Verworven Competenties (EVC)-procedure

Op 7 december 2022 heeft uw Kamer de motie van het lid Van der Werf³¹ aangenomen over het toegankelijk, laagdrempelig en werkbaar maken van de Erkenning van Verworven Competenties (EVC)-procedure voor politiemedewerkers die, zonder hbo-diploma, willen doorstromen naar een hbo-functie en hiermee het behalen van een hbo-diploma te bespoedigen. In het tweede halfjaarbericht politie van 15 december 2022 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de doorstroommogelijkheden naar hbo-functies en de EVC-procedure bij de politie. Hierbij ga ik nader in op de motie.

De motie verzoekt om een aanpassing van de EVC-procedure. Ik merk op dat de EVC een officieel instrument is waarbij het Nationaal Kenniscentrum EVC toezicht houdt. Een erkende aanbieder moet aan kwaliteitseisen voldoen om de erkenning als EVC-aanbieder te kunnen krijgen en behouden. De EVC-Kwaliteitscode 3.0 beschrijft de voorwaarden waaraan een EVC-aanbieder in elk geval moet voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen. Van een erkende EVC-aanbieder wordt verwacht dat deze de EVC-procedures objectief en professioneel uitvoert om het civiele effect van EVC te borgen. Het officiële EVC-instrument is vanwege die erkenning een instrument waarvan de inhoud en eisen niet aangepast kunnen worden. Ik kan dan ook niet de EVC-procedure vereenvoudigen of aanpassen. De inspanningen tot nu hebben zich gericht op een verbetering van de communicatie over de EVC-procedure richting medewerkers, en daarmee het verbeteren van de toegankelijkheid.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

³¹ Kamerstuk 29 628, nr. 1138.

Politiemedewerkers kunnen zowel een EVC-procedure volgen bij de Politieacademie (politiespecifiek) als bij externe aanbieders (bedrijfsvoering). Om de toegankelijkheid en werkbaarheid van een EVC-procedure te vergroten hebben de politie en de politieacademie de informatie over de EVC-procedure en de te doorlopen stappen van een EVC-procedure op het interne intranet van de politie en op de website van de politieacademie verbeterd. Hierdoor is het voor politiemedewerkers inzichtelijker gemaakt welke mogelijkheden er zijn en welke stappen hiervoor moeten worden ondernomen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Aanvullend kan nog worden vermeld dat in dit kader in het Arbeidsvoorwaardenakkoord sector Politie 2022-2024 is afgesproken dat het assessment een onderdeel wordt van het geheel van instrumenten om na te kunnen gaan of een medewerker geschikt is voor een bepaalde functie, voldoet aan het gevraagde werk- en denkniveau en om te bepalen welke ontwikkelpunten er zijn. Daarbij geldt dat een assessment op zichzelf geen kwalificerend instrument is voor een functie. Deze afspraak wordt nader uitgewerkt samen met politie en de politievakorganisaties.

Onderzoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid naar de opleiding Persoonsbeveiligers

Op 9 mei 2023 heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (de Inspectie JenV) de bevindingen van haar onderzoek naar de opleiding tot persoonsbeveiligers van de Politieacademie middels een brief³² kenbaar gemaakt. De Inspectie JenV concludeert dat de opleiding voldoet en dat de opleiding qua inhoud aansluit op de praktijk. Het onderwijsprogramma en de uitvoering van deze opleiding zitten goed in elkaar en de examinering verloopt zorgvuldig, transparant en valide en is gebaseerd op de geldende kwalificaties. Uit het onderzoek van de Inspectie JenV blijkt wel dat de kwaliteitsborging verder moet worden verbeterd. Daarnaast verzoekt de Inspectie JenV te sturen op overleg tussen de betrokken partijen, betreffende politie, politieacademie, NCTV en Koninklijke Marechaussee, over de inhoud en opzet van de opleiding tot persoonsbeveiligers en tevens te zorgen voor interne beleidsmatige afstemming tussen de betrokken afdelingen binnen het Ministerie over de opleidingen tot persoonsbeveiligers. Deze aanbevelingen van de Inspectie JenV neem ik over.

Daarnaast heeft de Inspectie JenV geconstateerd dat de Politieacademie de grens van haar opleidingscapaciteit heeft bereikt en dat door een hoge instroom met een gelijkblijvende opleidingscapaciteit de kwaliteit van de opleiding en daarmee ook de aansluiting op de praktijk onder druk kan komen te staan. De Inspectie JenV adviseert de Politieacademie om haar grenzen van de opleidingscapaciteit richting het Korps aan te geven en te bewaken.

³² Brief aan Minister JenV van 9 mei 2023, Conclusie- en aanbevelingen onderzoek opleiding Persoonsbeveiligers.

Politievrijwilligers

Motie Bisschop en motie Bikker

In het tweede halfjaarbericht Politie van 15 december 2022 heb ik uw Kamer geïnformeerd over het plan van aanpak om de instroom en inzet van politievrijwilligers te borgen, vergroten en verbreden. En hiermee ook navolging te geven aan Motie van het lid Bisschop³³ om te streven naar de 10% norm en de motie Bikker om €0,6 miljoen vrij te maken voor initieel onderwijs van executieve politievrijwilligers. Dit plan van aanpak wordt opgezet als een werkplan met concreet uit te voeren maatregelen op korte en langere termijn. Hierbij informeer ik uw Kamer over de laatste stand van zaken.

Werkplan politievrijwilligers

De politie kent verschillende typen politievrijwilligers, namelijk politievrijwilligers met ATH aanstelling (voor de uitvoering van administratieve, technische of andere taken voor de politie), executieve politievrijwilligers met generieke inzetbaarheid en executieve politievrijwilligers met specifieke inzetbaarheid. Daarnaast wordt er alles aan gedaan om in de nabije toekomst het mogelijk te maken ook politievrijwilligers met een ATH aanstelling aan te kunnen wijzen als buitengewoon opsporingsambtenaar (boa). In het werkplan politievrijwilligers zijn per groep verschillende maatregelen en acties opgenomen die kunnen leiden tot extra groei van het aantal politievrijwilligers. Daarbij wordt rekening gehouden met de noodzaak om voorrang te geven aan het opleiden van beroepskrachten vanwege de onderbezetting in de basisteams. Momenteel vindt over dit werkplan afstemming plaats tussen de politie, politievakorganisaties en mijn ministerie.

Aangezien het werkplan veel maatregelen en acties bevat is prioritering noodzakelijk en hiervoor is richting en commitment van belang. Veranderingen in de maatschappij, waaronder digitalisering en maatschappelijke onrust, hebben invloed op de inzet van politievrijwilligers. Derhalve is de eerste stap van het werkplan de herijking van de visie op de politievrijwilligers. Deze visie vormt de basis van het uniforme vrijwilligersbeleid waarop het inzetkader, het sturingsconcept en het kader voor het wervings-, selectie- en aanstellingsproces zijn gebaseerd. Middels de herijkte visie op politievrijwilligers zullen de maatregelen en acties in het werkplan worden geprioriteerd.

ATH boa aanstelling voor politievrijwilligers

Daarnaast zijn er maatregelen waaraan al direct uitvoering wordt en is gegeven. Zoals het aanpassen van de Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar, zodat politievrijwilligers met een ATH-aanstelling, evenals beroepskrachten, kunnen worden aangewezen als boa. Naar verwachting is deze aanpassing in de beleidsregel op 1 juli 2023 doorgevoerd. Daarnaast vindt er nog overleg plaats met de politievakorganisaties over het verdringingsvraagstuk. Het pakket van taken en werkzaamheden, dat de politievrijwilligers met een ATH-boa aanstelling gaan uitvoeren, is voorgelegd aan de toetsingscommissie politievrijwilligers voor een toets op arbeidsverdringing. De uitkomst leidt ertoe dat er geëscaleerd wordt naar het Centraal Georganiseerd Overleg Politie op 6 juli. Hierbij is het uitgangspunt dat door een politievrijwilliger geen formatieplek wordt ingenomen en daarmee geen sprake kan zijn van arbeidsverdringing, aangezien

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

³³ Kamerstuk 29 628, nr. 1093.

politievrijwilligers aanvullende capaciteit zijn. Zodra er overeenstemming is met de politievakorganisaties kan er worden gestart met de werving van politievrijwilligers met een ATH-ba aanstelling. De verwachting is dat er gemiddeld 100 politievrijwilligers per jaar met een ATH-ba aanstelling kunnen instromen in de politieorganisatie. Voor het opleiden van deze executieve politievrijwilligers worden in eerste instantie de gelden van de motie Bikker (om 0,6 miljoen vrij te maken voor initieel onderwijs van executieve politievrijwilliger) ingezet.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Duurzaamheid en Huisvesting

In lijn met het Klimaatakkoord heeft de politie de afgelopen jaren ingezet op de verduurzaming van de vastgoedportefeuille op natuurlijke momenten om tot een doelmatige verduurzaming te komen. Wet- en regelgeving en doelstellingen met betrekking tot duurzaamheid zijn aangescherpt. Om aan deze verhoogde doelstellingen te kunnen voldoen, is versnelling noodzakelijk. De huidige strategie van verduurzamen op natuurlijke momenten bij noodzakelijke renovatie van huisvesting is niet langer voldoende. De politie volgt als overheidsinstelling het rijksbeleid in de verduurzamingsopgave van Nederland.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Per 1 januari 2023 is de label C wetgeving voor kantoorfuncties ingegaan. Als alternatief voor de huidige wet- & regelgeving is de portefeuilleaanpak opgesteld en in de ministerraad vastgesteld. Met de deelname aan de portefeuilleaanpak krijgen grote vastgoedeigenaren meer flexibiliteit en minder administratieve lasten. Dit biedt ruimte om te sturen op portefeuilleniveau onder de voorwaarde dat dit tot bovenwettelijke resultaten leidt, in lijn met de doelstelling van 60 procent CO₂-reductie in 2030.

Van de 453 kantoren van de politie die onder de label C verplichting vallen, voldoet ruim 70%, (i.e. 331 kantoorpanden) op dit moment al aan de label C verplichting. Concreet betekent dit dat voor bijna alle 122 kantoren die op dit moment nog niet aan de label C verplichting voldoen duurzaamheidsmaatregelen worden genomen en dat het streven is om eind 2026 voor zoveel mogelijk resterende kantoren de label C verplichtingen gerealiseerd te hebben. In de aanvullende bovenwettelijke eisen voor het terugbrengen van het energiegebruik wordt voorzien via aanvullende programma's als zon op daken (zonnepanelen) en de knop om (thermostaat lager). In 2030 moet zo minimaal 60% CO₂-reductie zijn bereikt, als vervolg op de 31,7% reductie die in 2022 is behaald ten opzichte van 1990. Voor de gebouwen met volledige kantoorfuncties voldoet de politie op tijd aan de verplichting. Het knelpunt zit bij de gebouwen met gedeelde kantoor- en operationele functies. Van de 453 kantoren blijft bij ongeveer 10 locaties het risico bestaan dat zij eind 2026 niet naar label C zijn gebracht. Bij deze locaties wordt in ieder geval ingezet op verduurzaming van de onderdelen die een kantoorfunctie betreffen.

Effecten op de lopende afspraken

De politie is bezig om de bestaande regionale huisvestingsplannen en de portefeuilleaanpak duurzaamheid samen te brengen in een toekomstbestendige vastgoedportefeuille. Het programma Toekomstbestendige huisvesting is gericht op een herijking van de huisvestingsplannen om deze op een haalbare, betaalbare en maakbare manier te realiseren. Tegelijkertijd is meedoen aan de portefeuilleaanpak niet vrijblijvend. De met de prioritering van de benodigde duurzaamheidsprojecten gemoeide investeringskosten en eventuele boekwaardeverliezen als gevolg van vervroegde afstoot of renovatie betekent een extra beslag op beschikbare financiële middelen. In eerste instantie wordt voor het mitigeren van dit probleem gekeken hoe kan worden ingepast binnen de politiebegroting. Het programma Toekomstbestendige huisvesting maakt voorstellen voor prioritering en een planning tot 2032 binnen de geldende kaders. Dit vraagt zowel weloverwogen en zorgvuldige afwegingen die recht doen aan de huisvestingsopgaven voor de lange termijn als daadkracht op de korte termijn.

Hierbij wordt rekening gehouden met de eerder gemaakte afspraken bij de start van de Nationale Politie. De uitwerking voor de verschillende huisvestingsopgaven kan veranderen. Toekomstbestendigheid zit vooral in versimpeling, verduurzaming en flexibilisering.

De afspraken over de portefeuilleaanpak zijn gemaakt en inmiddels is de volgende fase gestart waarin de ingediende aanpak wordt beoordeeld. Hierover is overleg met de coördinerend inspecteur van het kernteam van het bevoegd gezag (gemeenten, deels gemandateerd naar omgevingsdiensten). Dit vraagt ook goede afstemming op lokaal/regionaal niveau. Uitgangspunt is en blijft dat de dienstverlening door de politie aan het publiek op dezelfde voet kan worden voortgezet.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Geweld tegen hulpverleners

Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's

Uitvoering motie van Nispen, registratie van meldingen en aangiftes en WODC-onderzoek naar indicatoren van agressie en geweld

Te vaak vindt agressie en geweld plaats tegen onze hulpverleners en specifiek politie, de brandweer en boa's. Om bij te dragen aan de aanpak van agressie en geweld is in 2021 de taskforce Onze hulpverleners veilig (hierna: de taskforce) ingesteld.³⁴ Hierin werken de politie, boa's, de brandweer, wetenschappers, het OM en mijn ministerie samen om bij te dragen aan een zinvolle aanvullende aanpak van agressie en geweld. Dit doet zij door knelpunten te signaleren, innovatieve maatregelen te introduceren, periodiek de gesignaleerde knelpunten van de aanpak te monitoren en door het wegnemen van obstakels in de uitvoering.

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Van groot belang voor de aanpak van agressie en geweld tegen hulpverleners is het verkrijgen van een integraal beeld van het aantal meldingen en aangiften. Een knelpunt hierbij is dat de huidige informatiepositie voornamelijk gebaseerd is op de interne meldingscijfers van de politie zelf (de Geweld Tegen Politieambtenarencijfers), en de meldingen en aangiften over agressie en geweld tegen hulpverleners die bij de politie worden gedaan (de veilige publieke taak (VPT) cijfers³⁵). Bekend is dat maar een deel van de incidenten wordt gemeld. Daarnaast worden de veilige publieke taak cijfers niet per beroepsgroep uitgesplitst. Zowel de brandweer als de gemeenten hebben nu geen landelijk beeld van de aard en omvang van agressie en geweld tegen hun hulpverleners. Dit hebben zij ook niet op basis van meldingen bij de werkgever. De politie heeft enkel zicht op het aantal interne meldingen door politiemedewerkers en het geheel aan aangiften en meldingen van personen met een veilige publieke taak dat zij ontvangt. In het commissiedebat Politie van 19 april 2023 heb ik toegezegd³⁶ uw Kamer te informeren over het aantal meldingen in verhouding tot het aantal aangiftes van geweld tegen politieambtenaren. Om voorgaande reden blijkt dit niet mogelijk.

Vanwege deze knelpunten in de informatiepositie is het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) verzocht te onderzoeken hoe dit verbeterd kan worden. Het WODC-rapport 'Indicatoren van agressie en geweld' is als bijlage 9 aan deze brief toegevoegd. Uit dit onderzoek blijkt een belangrijke rol voor de werkgever weggelegd in het faciliteren en stimuleren van melding en aangifte. Het advies luidt de realisatie van een meld- en registratiesystematiek voor iedere beroepsgroep. Deze resulteert in meldingscijfers, die worden gekoppeld aan belevingscijfers afkomstig uit periodieke onderzoeken. Ook wordt aanbevolen de meldingsbereidheid van medewerkers te vergroten. Een goede informatiepositie over de aard en omvang van de agressie en het geweld is niet alleen belangrijk voor de werkgevers en de hulpverleners zelf, maar ook belangrijk voor een onderbouwd gesprek over beleidsvoorstellen ten aanzien van geweld tegen hulpverleners.

³⁴ Zie voor het Instellingsbesluit van de taskforce.

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0045263/2021-06-24>.

³⁵ De politie publiceert de GTPA en VPT cijfers ieder jaar in haar jaarverslag

³⁶ Toezegging 202305-104.

In de Taskforce is afgesproken om hiermee aan de slag te gaan. De invoering van een dergelijke systematiek zal per beroepsgroep verschillen, omdat de drie beroepsgroepen geheel eigensoortig van aard zijn met een diversiteit aan werkgevers. De taskforce zal de samenhang tussen de drie verschillende trajecten bevorderen, de voortgang actief volgen en de beroepsgroepen zo wenselijk ondersteunen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Uitvoering motie Van Nispen geweld tegen hulpverleners

Naast bovengenoemde maatregelen heeft uw Kamer de regering middels de motie Van Nispen³⁷ verzocht met voorstellen te komen waardoor de pakkans bij geweld tegen hulpverleners wordt verhoogd, er zo veel mogelijk consequent en snel bestraft kan worden, veelplegers met een stoornis verplichte psychische zorg en behandeling krijgen, en de slachtoffers worden ondersteund bij het verkrijgen van een adequate schadevergoeding en goede zorg en ondersteuning kunnen krijgen bij het verwerken van traumatische ervaringen. Middels deze brief doe ik deze motie gestand.

Verhogen pakkans

Indien slachtoffers vaker bereid zijn om aangifte te doen, wordt de pakkans van daders vergroot. Het is dus zeer belangrijk dat slachtoffers geen belemmeringen ervaren bij het doen van aangifte. Hier ligt ook weer een belangrijke rol voor de werkgever.

Door de Taskforce Onze Hulpverleners Veilig worden in samenwerking met de beroepsgroepen, het OM en Slachtofferhulp Nederland over de periode 2023 en 2024 sessies georganiseerd om vanuit de werkgever bewustwording over de meldings- en aangiftebereidheid onder werknemers te vergroten. De sessies zijn gericht op de professionals die zich bezig houden met Veilige Publieke Taak binnen de beroepsgroepen waar de Taskforce Onze Hulpverleners Veilig zich op richt: politie, boa's domein 1 en brandweer. Ook andere partijen, zoals de ambulancesector, kunnen aansluiten bij deze sessies en de opbrengsten kunnen tevens benut worden door andere beroepsgroepen. Ook wordt er momenteel met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Sector Zorg en Welzijn, de politie en het OM verder verkend hoe de meldings- en aangiftebereidheid in de zorg en welzijn kan worden vergroot. De inzet van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is om dit jaar (regionale) bijeenkomsten te organiseren waar werkgevers in zorg en welzijn bijeengebracht worden met politie en het openbaar ministerie om de juiste kennis en informatie uit te wisselen over de Eenduidige Landelijke Afspraken (ELA) en gezamenlijk te bezien waar verbeteringen in het aangifteproces kunnen worden doorgevoerd. Daarnaast geven de portefeuillehouders Veilige Publieke Taak van het openbaar ministerie en de politie regelmatig voorlichting en advies aan de betreffende beroepsgroepen, onder meer over het aangifteproces.

Consequent en snel straffen

De Eenduidige Landelijke Afspraken bieden een handelingskader voor de politie en het OM voor de opsporing en vervolging van agressie- en geweldsdelicten tegen werknemers met een publieke taak. Ingevolge deze afspraken geven de politie en het OM onder andere prioriteit aan de opsporing en vervolging hiervan en hanteert het OM conform deze afspraken als uitgangspunt een 200% hogere

³⁷ Kamerstuk 35 528, nr. 17.

strafeis ten opzichte van sanctie uitgangspunt in de betreffende OM-richtlijn. Verder is in deze afspraken vastgelegd dat het openbaar ministerie zo veel als mogelijk lik-op-stuk / (super)snelrecht toepast.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Uit cijfers van het openbaar ministerie blijkt dat door de prioriteit die wordt gegeven aan aangiften en lik-op-stuk/(super)snelrecht de zaken met delicten tegen mensen met een publieke taak sneller worden behandeld dan vergelijkbare zaken van slachtoffers die geen publieke taak hebben. Hierbij merk ik op dat niet alle zaken geschikt zijn voor lik-op-stuk/(super)snelrecht. Het moet hierbij gaan om bewijstechnisch eenvoudige zaken. Bij geweldszaken is lik-op-stuk/(super)snelrecht lastig in te passen in het proces van opsporing en vervolging, omdat dit soort zaken vaak extra handelingen vereisen (bijvoorbeeld het horen van getuigen).

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

In 2024 zullen de Eenduidige Landelijke Afspraken opnieuw worden geëvalueerd.

Psychische zorg en behandeling veelplegers

De rechter kan in zijn algemeenheid aan een verdachte altijd psychische zorg en behandeling opleggen als deze dat nodig acht. Dit kan een tbs-behandeling zijn bij delicten waar een gevangenisstraf van vier jaar of meer op staat en bij een aantal specifieke delicten en wanneer de verdachte (gedeeltelijk) ontoerekeningsvatbaar wordt bevonden.

Een andere mogelijkheid is de maatregel Inrichting Stelselmatige Daders die specifiek is gericht op stelselmatige daders die door het plegen van reeksen delicten veel criminaliteit en onveiligheid veroorzaken. Met het opleggen van deze dwangmaatregel wordt beoogd het uitzichtloze patroon van vastzitten, vrijkomen en terugvallen dat deze groep stelselmatige daders kenmerkt, te doorbreken. Deze stelselmatige daders kunnen op basis van deze maatregel in een inrichting geplaatst worden die specifiek voor hen bestemd is. Zorg kan hier onderdeel van zijn als dat nodig is. Bij duidelijke aanknopingspunten voor gedragsverandering en recidivevermindering zal aan de stelselmatige dader een aanbod voor een intensief programma worden gedaan.

Zorg kan ook als *bijzondere voorwaarde* worden opgelegd. Dit is mogelijk voor meerdere voorwaardelijke strafmodaliteiten, zoals de voorwaardelijke veroordeling en de voorwaardelijke invrijheidstelling. Dit kan een klinische opname, een ambulante behandeling of verblijf in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang zijn.

Tot slot is *psychische zorg* ook beschikbaar voor gedetineerden die voorlopig gehecht zijn of een gevangenisstraf uitzitten in een penitentiaire inrichting. Tijdens detentie in een penitentiaire inrichting is basis psychische zorg aanwezig. Bij ernstige problematiek kan plaatsing in een penitentiair psychiatrisch centrum aan de orde zijn.

Kortom, wanneer iemand voor een strafbaar feit wordt veroordeeld en er sprake is van een psychische stoornis, heeft de rechter meerdere mogelijkheden om zorg en behandeling op te leggen.

Ondersteuning slachtoffers en schadevergoeding

Het uitgangspunt bij delicten tegen mensen met een publieke taak is dat de schade zo veel als mogelijk wordt verhaald op de dader. Dit uitgangspunt is ook opgenomen in de eerdergenoemde Eenduidige Landelijke Afspraken.

Het openbaar ministerie ondersteunt het slachtoffer zo goed mogelijk bij het verkrijgen van een vergoeding voor zijn materiële en immateriële schade.

Wanneer een OM-strafbeschikking wordt uitgevaardigd, dan wordt voor zover mogelijk een schadevergoedingsmaatregel opgelegd.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

De Taskforce Onze Hulpverleners Veilig richt zich ook op de zorgplicht van de werkgever en heeft daarin een aanjagersrol. Zo wordt op dit moment de Richtlijn psychosociale ondersteuning geüniformeerden herzien waarin handvatten aan werkgevers worden geboden hoe zij hun medewerkers en hun thuisfront daarin kunnen ondersteunen. Hierin is de Taskforce Onze Hulpverleners Veilig opdrachtgever.

Zorg en nazorg slachtoffers

De werkgevers hebben de verantwoordelijkheid om te zorgen voor goede ondersteuning en nazorg aan hun werknemers (en hun thuisfront) als zij slachtoffer zijn geworden van een incident met agressie en geweld bij de uitoefening van hun taak. De politie heeft hiervoor vanuit de werkgeversrol verschillende voorzieningen getroffen. In het geval van geweld tegen politieagenten is de leidinggevende belast met de eerste opvang en re-integratie van agenten die te maken hebben gehad met geweld. Daarnaast zijn er casemanagers die de getroffen medewerkers bijstaan en is er begeleiding beschikbaar in het (aangifte)proces. Indien nodig wordt aan politieagenten professionele hulp, zoals psychische nazorg of (juridische) bijstand, aangeboden. Daarnaast heeft de politie een aantal andere voorzieningen die erop gericht zijn ondersteuning te bieden bij het verwerken van traumatische ervaringen, waaronder het Team Collegiale Ondersteuning.

Instrumenten ten aanzien van schade, rellen en illegaal vuurwerk

Verruiming (preventief) fouilleren/persoonsgericht fouilleren

In de motie van het lid Helder van 22 december 2022³⁸ verzocht uw Kamer om te onderzoeken of het instrument preventief fouilleren kan worden verruimd. Deze motie sloot aan bij mijn toezegging in het vorige halfjaarbericht van 15 december 2022 waarin ik aangaf dat ik – als vervolg op de eerdere WODC-evaluatie preventief fouilleren - op twee mogelijke verruiming nader zou terugkomen. De ene mogelijke verruiming zag op verbreding van het instrument preventief fouilleren bij vuurwerk. Hierop is ingegaan in de kabinetsreactie op de initiatiefnota van de leden Michon-Derkzen en Haverkort over de aanpak van illegaal vuurwerk d.d. 3 februari 2023.³⁹

De andere mogelijke verruiming ziet op een meer persoonsgerichte vorm van fouilleren. Via het instrument preventief fouilleren is dit niet mogelijk omdat dit instrument "zonder aanzien des persoons", dus ter controle (en zonder enige verdenking), moet worden toegepast. Wel is momenteel een andere constructie onderwerp van verder gesprek, namelijk de toepassing van artikel 38v van het Wetboek van Strafrecht (WvSr) inzake de rechterlijke (vrijheidsbeperkende) maatregel. Een dergelijke maatregel kan door de rechter worden opgelegd "ter beveiliging van de maatschappij of ter voorkoming van strafbare feiten". Het gaat dan om een bij vonnis op te leggen maatregel (naast straf). Er moet dus eerst sprake zijn van een strafbaar feit. De maatregel kan een gebieds- of locatieverbod, een contactverbod of een meldplicht inhouden.⁴⁰ Door het OM in Rotterdam is – als vervolg op de eerdere pilot met veiligheidsrisicosubjecten (gericht op personen die een risico vormen vanwege excessief wapengeweld)⁴¹ – geopperd de mogelijkheid te bezien of personen die zo'n risico vormen een rechterlijke maatregel opgelegd kunnen krijgen met als strekking dat zij vaker gefouilleerd kunnen worden. Dit eveneens met als doel de beveiliging van de maatschappij of de voorkoming van strafbare feiten. In dat geval zou artikel 38v dienen te worden gewijzigd. In aanloop naar zo'n rechterlijke maatregel zou daarnaast, zo is eveneens geopperd, kunnen worden overwogen om de officier van justitie de bevoegdheid toe te kennen om in dergelijke gevallen aan betrokkene een gedagsaanwijzing met dezelfde strekking op te leggen ingevolge artikel 509hh van het Wetboek van Strafvordering. Dat zou wijziging van die wetsbepaling met zich brengen en overigens ook een verbreding van het doel van die gedragsaanwijzing.⁴²

Over deze variant is inmiddels een verder oriënterend en verdiepend gesprek gevoerd met het Rotterdamse parket en parket Zeeland-West Brabant. Binnen het OM zal de constructie in bredere kring verder worden bezien. Daarbij is uiteraard te zijner tijd ook het standpunt vanuit de rechtspraak en de executieketen relevant. Hierover zal ik u in een later stadium verder berichten.

³⁸ Kamerstuk 29 628, nr. 1146.

³⁹ Kamerstuk 36 251, nr. 3.

⁴⁰ Artikel 38v, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht.

⁴¹ De kort geding-rechter en het Gerechtshof Den Haag achtten deze aanpak niet in overeenstemming met de Wet wapens en munitie (WWM). De pilot is daarom in 2021 beëindigd. Zie ook de WODC-evaluatie "Preventief fouilleren", pag. 100-104.

⁴² Volgens artikel 509hh WvSv dient de gedragsaanwijzing namelijk "ter beëindiging van ernstige overlast". De gedragsaanwijzing (zie het tweede lid) kan inhouden: een gebiedsverbod, een contactverbod, een meldplicht of een begeleidingsverplichting.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Landelijk fonds schade

In november 2022 heeft uw Kamer een motie aangenomen van de leden Van Nispen en Knops, over het oprichten van een landelijk fonds waarin veroordeelden geld zouden moeten storten ter vergoeding van schade aan gedupeerden.⁴³ Het gaat hierbij om gevallen waarbij wel duidelijk is dat iemand betrokken is geweest bij het veroorzaken van schade, maar niet volledig duidelijk is voor welk gedeelte van de schade hij verantwoordelijk is. Ik heb eerder laten weten dat hierbij tevens een soortgelijk verzoek zal worden betrokken dat is gedaan in de initiatiefnota van de leden Michon-Derkzen en Haverkort over de aanpak van illegaal vuurwerk.⁴⁴

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Ik vind het belangrijk dat daders de schade betalen die zij aanrichten. In de praktijk draaien daders niet altijd op voor de door hen veroorzaakte schade. Zeker in onoverzichtelijke situaties waarbij veel mensen zijn betrokken, is het lastig vast te stellen welke concrete schade een dader heeft veroorzaakt en moet vergoeden. Vanuit het principe de dader betaalt, wil ik kijken wat hierin mogelijk is en beter kan. Ik wil daarbij zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande mogelijkheden.

Op grond van artikel 14c lid 2 onder 4, van het Wetboek van Strafrecht (WvSr) heeft de rechter reeds de mogelijkheid een veroordeelde als bijzondere voorwaarde te verplichten een bedrag te storten in het Schadefonds Gewelddsmisdrijven of een instelling die de belangen van slachtoffers behartigt. Of van deze bijzondere voorwaarde gebruik wordt gemaakt en hoe vaak, is een beslissing die aan de rechter is en waar ik niet in kan en wil treden. Wel constateer ik dat deze bijzondere voorwaarde in de praktijk op dit moment nauwelijks wordt opgelegd.

Binnen de commissie Donner, die een rapport heeft uitgebracht over het stelsel van schadevergoeding voor slachtoffers⁴⁵, en het daaropvolgende programma 'Stelsel compensatie slachtoffers van een strafbaar feit' is gekeken naar de mogelijkheid om vaker gebruik te maken van deze bestaande bevoegdheid. Daarbij is geconstateerd dat er voor het Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht een aantal randvoorwaarden moet worden ingevuld, zoals verduidelijking in welke gevallen en aan welke instellingen de dader kan worden verplicht een geldbedrag te storten, ter bewaking van de rechtseenheid. Ook het verschil met de geldboete moet helder zijn. Deze aspecten worden de komende periode nader verkend. Tevens is gebleken dat een toename van het opleggen van deze bijzondere voorwaarde forse budgettaire consequenties zal hebben voor met name het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) en dat daar naar verwachting zeer geringe opbrengsten tegenover staan. De kosten voor het uitkeren van geldbedragen aan gedupeerden zijn in deze berekening nog niet in meegenomen en zullen leiden tot aanvullende budgettaire consequenties. Er kleeft dus een aantal inhoudelijke en financiële bezwaren aan het vaker toepassen van de mogelijkheid van art. 14c WvSr.

Bovenstaande aspecten vragen om nadere verkenning en uitwerking. De komende periode ga ik verder in gesprek met de betrokken partijen om te

⁴³ Kamerstuk 36 200 VI, nr. 68.

⁴⁴ Kamerstuk 36 251, nr. 3.

⁴⁵ Kamerstuk 33 552 nr. 83.

bekijken welke andere mogelijkheden er zijn om de motie uit te voeren. Ik streef ernaar u voor het einde van het jaar informeren.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Motie maatregelen ter vergroting van de pakkans bij rellen

Naar aanleiding van de door uw Kamer aangenomen motie van de leden Knops en Michon-Derkzen d.d. 22 december 2022⁴⁶ die oproept in overleg te gaan met het lokaal gezag en het OM over concrete maatregelen waarmee de pakkans van mensen die betrokken zijn bij grootschalige rellen kan worden vergroot bericht ik u als volgt.

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Het ontstaan en verloop van grootschalige rellen hangt af van meerdere factoren en kan daardoor sterk verschillen en is niet altijd goed te voorspellen.⁴⁷ Het is aan de gezagen om samen met de politie zo weloverwogen als mogelijk, gelet op de concrete omstandigheden van het geval handhavingsstrategieën te bepalen bij (mogelijke) grootschalige rellen en deze uit te voeren. Rellen zijn niet alleen een strafrechtelijk fenomeen. Het gaat om preventie, opsporing en openbare orde. De officier van justitie bepaalt uiteindelijk of een strafrechtelijk aanpak mogelijk en opportuun is, waarop die gericht is en beziet samen met de politie *hoe* dit het beste kan worden uitgevoerd.

Zoals u weet, is mijn ministerie in gesprek met het lokaal bestuur, de politie en het openbaar ministerie over de aanpak van rellen en relschoppers. Duidelijk is dat het gebruik van social media en doelbewust aanjagen van rellen de burgemeesters, officieren van justitie en de politie voor lastige vraagstukken kan plaatsen. In het traject over de aanpak van online aangejaagde openbare ordeverstoringen komen de volgende belangrijke aandachtspunten naar voren: de samenwerking tussen partijen, kennis en kunde, het handelingsperspectief van burgemeesters en de taakopvatting en -invulling van het lokaal bestuur, het openbaar ministerie en de politie. Daarnaast heb ik u in mijn recente brief over voetbal en veiligheid van 17 april jl.⁴⁸ uitgebreid geïnformeerd over de aanpak van relschoppers in het voetbal door verschillende partijen, inclusief civiele partijen, en de afspraken die zijn gemaakt. Bij de brief van 17 april is een overzicht van maatregelen gedeeld die kunnen worden ingezet bij onwenselijke en strafbare gedragingen welke te relateren zijn aan voetbal.⁴⁹

Tot slot lopen er trajecten rondom de omgang met maatschappelijke onrust als bron voor het ontstaan van rellen. Ten eerste heb ik in de Veiligheidsagenda 2023-2026, hierover landelijke doelstellingen voor de politie vastgesteld in afstemming met de gezagen. Tot slot richt het dit jaar gestarte rijksbrede interbestuurlijk meerjarig programma maatschappelijke onrust en ongenoegen 2022-2026 zich op het voorkomen van en goed omgaan met ongenoegen, polarisatie en onrust.⁵⁰

⁴⁶ Kamerstuk 29 628, nr. 1148.

⁴⁷ Zie bijvoorbeeld "Avondklokrellen, een lokale dynamiek in een mondiale crisis (analyse van de voedingsbodem van de ordeverstoringen in vier Noord-Brabantse steden" van onderzoeksbureau EMMA, het Ned. Instituut Publieke Veiligheid en Rijksuniversiteit Groningen d.d. 14 juli 2022.

⁴⁸ Kamerstuk 25 232, nr. 73.

⁴⁹ Kamerstuk 25 232, nr. 73.

⁵⁰ Kamerstuk 28 684, nr. 721.

BOA's

Motie van de leden Mutluer en Michon-Derkzen over een samenwerkingsagenda voor politie en groene boa's

Begin dit jaar zijn de gesprekken gestart tussen mijn ministerie, de politie en enkele belangrijke werkgevers van groene boa's om te komen tot de samenwerkingsagenda en gezamenlijke werkwijze waar uw Kamer met de motie Mutluer en Michon-Derkzen⁵¹ toe oproept. In deze gesprekken wordt voortgebouwd op de samenwerkingsarrangementen die in domein 1 (boa's openbare ruimte) reeds bestaan en die nog worden ontwikkeld. De arrangementen bevatten onder andere een taakverdeling, zodat per taak ieders bevoegdheden en positie duidelijk zijn. Verder wordt de escalatieprocedure en wijze van informatiedeling beschreven. Deze elementen zullen ook een plaats krijgen in het de samenwerkingsagenda en de werkafspraken voor de groene boa's in domein 2.

Een belangrijk verschil tussen boa's openbare ruimte en de groene boa's is dat de boa's openbare ruimte altijd binnen één gemeente werkzaam zijn, waardoor werkafspraken over gezamenlijke inzet, prioritering en werkwijze binnen de lokale driehoek gemaakt kunnen worden. Veel natuurgebieden zijn gelegen in meer dan één gemeente en soms zelfs in meerdere provincies en veiligheidsregio's. Er is daardoor niet een voor de hand liggend gremium voor bestuurlijke besluitvorming. In de Biesbosch is hiertoe een nieuw gremium in het leven geroepen, maar deze werkwijze lijkt te bewerkelijk voor kleinere natuur- en buitengebieden. Het beantwoorden van dit governance vraagstuk is de voornaamste uitdaging bij het opstellen van de samenwerkingsagenda en gezamenlijke werkwijze.

Motie van het lid Michon-Derkzen over in het halfjaarbericht politie melding maken van het aantal lopende aanvragen voor een wapenstok

Op 22 december 2022 is de motie van het lid Michon-Derkzen⁵² aangenomen over het melding maken van het aantal lopende aanvragen voor een wapenstok en van de besluitvorming van reeds afgeronde aanvragen voor boa's. Conform de motie informeer ik uw Kamer in dit halfjaarbericht over de ingediende aanvragen tot peildatum 18 april jl.

Vijf gemeenten hebben een aanvraag ingediend bij Justis voor een korte wapenstok voor boa's. Daarvan is aan één gemeente, te weten Den Bosch, de aanvraag daartoe toegekend. De overige aanvragen zijn om verschillende redenen afgewezen, bijvoorbeeld omdat vereiste stukken misten of de vereiste overwegingen van de lokale driehoek ontbraken. Ook zijn aanvragen afgewezen omdat deze betrekking hadden op extern personeel, welke niet over een korte wapenstok mag beschikken. Daarnaast bevinden zich een onbekend aantal aanvragen nog in de afstemmings- en adviesfase van de lokale driehoek of met de toezichthouders.

⁵¹ Kamerstuk 29 628, nr. 1090.

⁵² Kamerstuk 29 628, nr. 1152.

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Daarnaast is er nog onduidelijkheid over de toepassing van de criteria voor de toekenning van een wapenstok. Ik heb meerdere signalen van gemeenten ontvangen dat de criteria stringent worden toegepast en dat het besluit van de lokale driehoek onvoldoende wordt meegewogen. Ik ben met politie en het OM in gesprek om de verschillen in beeldvorming weg te nemen en het aanvraagproces vlot te trekken. In het tweede halfjaarbericht politie van 2023 zal ik uw Kamer verder informeren over het aantal aanvragen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Motie van de leden Bisschop en Michon-Derkzen⁵³ over het bevorderen dat groene boa's veilig kunnen werken

Boa werkgevers kunnen volgens de Beleidsregels boa voor hun boa's in domein II (Milieu, welzijn en infrastructuur) een aanvraag indienen voor handboeien, pepperspray, wapenstok, surveillancehond en vuurwapen. Deze aanvraag wordt door Justis beoordeeld op basis van een beoordelingskader. Daarnaast wordt er gekeken naar de inzet van andere middelen zoals de bodycam en de toegang tot informatiesystemen.

Bodycam

Ten aanzien van de bodycam is uit het Eindrapport 'Inzet van bodycams binnen het operationele politiewerk', van het Programma Sensing, Landelijke project bodycams van 6 juli 2018 gebleken dat de bodycam vanuit het perspectief van de politie de-escalerend werkt. Daarmee kan het ook voor de boa een middel zijn dat bijdraagt aan het veilig kunnen werken. Of een (groene) boa wordt uitgerust met een bodycam is een keuze en verantwoordelijkheid van de werkgever van de boa zelf. Indien de beelden strafbare feiten bevatten of aangifte wordt gedaan na geweld tegen een boa, dan kunnen de beelden na vordering door de politie worden gevorderd voor opsporingsdoeleinden.

Toegang tot informatiesystemen voor boa's

Met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Rijksdienst Wegverkeer (RDW) werk ik samen om het rijbewijsregister open te stellen voor boa's domein I (Openbare Ruimte), II (Milieu, welzijn en infrastructuur) en IV (Openbaar vervoer). Dit betreft een groep van ongeveer 9000 boa's. Met de toegang tot de foto's uit het rijbewijsregister krijgen de boa's een extra mogelijkheid om op een betrouwbare manier zelfstandig identiteit vast te stellen en hun wettelijke taak uit te voeren.

De afgelopen maanden zijn verschillende stappen gezet om de toegang tot het rijbewijsregister mogelijk te maken. Zo is er gewerkt aan de wijziging van de ministeriele regeling Gegevensverstrekking Rijbewijsregister en is de benodigde DPIA (Dataprotection impact assessment) voorgelegd aan de Functionaris Gegevensbescherming (FG) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Ook heeft de RDW, zoals gebruikelijk is, een uitvoeringstoets gedaan. Uit deze toets blijkt dat de toegang tot het rijbewijsregister voor boa's werkzaam bij een overheidsorganisatie onder een aantal randvoorwaarden - binnen de voorgestelde wijziging van de ministeriele regeling Gegevensverstrekking Rijbewijsregister - uitvoerbaar is en de risico's beheersbaar zijn. Voor boa's werkzaam bij een private organisatie blijkt echter dat de voorgestelde wijziging, die voorziet in de juridische grondslag van gegevensverwerking, niet voldoende basis biedt voor de

⁵³ Kamerstuk 29628, nr. 1092.

uitvoering. Er wordt momenteel nader onderzoek gedaan op welke wijze dit wel mogelijk gemaakt kan worden.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Om vervolgens de praktische aansluiting op het rijbewijsregister voor boa's in domein I, II en IV zorgvuldig en met passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen in te regelen, is een voorbereidingstermijn van nog minimaal tien maanden nodig. Deze vervolgstappen dienen zorgvuldig te gebeuren, waarbij ik veel belang hecht aan passende waarborgen om bijzondere persoonsgegevens te beschermen.

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Daarnaast ben ik in dit verband de samenwerking aangegaan met het Innovatielab van de Politie (iLab). Het iLab verkent mogelijkheden om de informatiepositie van de boa te versterken en daarvoor een applicatie, de zogenoemde 'boa app', te bouwen. Een van de opties die nu wordt verkend is het ontsluiten van informatie ten behoeve van de identiteitsvaststelling van staande gehouden personen zonder tussenkomst van de politie. Vanwege de raakvlakken van het traject met het ministerie van IenW en de RDW en het initiatief van het iLab wordt verkend hoe we deze met elkaar kunnen verbinden. Daarover zal ik uw Kamer bij het volgende halfjaarbericht politie uitgebreider informeren. Op de lange termijn zullen ook andere sporen worden verkend om meer informatie aan de boa te verstrekken via de Boa app en zo de informatiepositie van de boa te versterken.

Dit brengt met zich mee dat de eerder gecommuniceerde streefdatum voor de toegang tot het rijbewijsregister van najaar 2023 niet haalbaar is. Mijn ministerie zal waar mogelijk proberen het traject te versnellen, maar de verwachting is dat boa's werkzaam bij een overheidsorganisatie en boa's werkzaam in het openbaar vervoer niet eerder dan in 2024 toegang tot het rijbewijsregister krijgen.

Motie Helder inzake de neutraliteit van het politieuniform

Eind 2021 heeft een meerderheid van uw Kamer twee moties⁵⁴ aangenomen inzake het boa-uniform, waarin de bijzondere waarde van de seculariteit van de overheid wordt benadrukt. Daarbij is benoemd dat het bij een seculiere overheid niet past uitingen van geloofsovertuiging toe te staan. Daarnaast is eind 2022 de motie van het lid Helder aangenomen, waarin de regering wordt verzocht de neutraliteit van het politie-uniform in ter zake geldende regelgeving aan te passen dan wel vast te leggen. Ik voer deze moties uit.⁵⁵ Voor de uitvoering van de motie van het lid Helder wordt bestaande regelgeving aangepast, namelijk de Kledingregeling politie 2014.

De Kledingregeling Politie 2014 is aangepast door de religieuze neutraliteit expliciet in deze regeling op te nemen. Hiervoor is qua formulering zoveel mogelijk aangesloten bij de tekst uit de Gedragscode lifestyle neutraliteit.

De wijziging van de Kledingregeling Politie 2014 zal voor de zomer worden gepubliceerd.

⁵⁴ Kamerstuk 35 925 VI, nr. 41 en Kamersutk 35 925 VI, nr. 56.

⁵⁵ Kamerstuk 36 200 VI, nr. 56.

Landelijk expertisecentrum eergerelateerd geweld

Tijdens het vragenuur van 7 februari 2023 over het onderwerp femicide heb ik toegezegd⁵⁶ uw Kamer in dit halfjaarbericht te informeren over de vraag of het Landelijk Expertisecentrum Eergerelateerd geweld (LEC EGG) voldoende is toegerust op zijn taken.

Sinds 2016 wordt het LEC EEG volledig vanuit de politiebegroting gefinancierd. Het centrum is van belang voor de politie-eenheden, andere organisaties in het veld en het draagt bij aan deskundigheidsbevordering ook over de Nederlandse grenzen heen. In het kader van de splitsing van de Landelijke Eenheid heb ik ook de korpschef naar de positionering van het LEC EGG gevraagd. Het ligt voor de hand dat het LEC EGG wordt ondergebracht in de eenheid landelijke expertise en operaties. Op deze manier kan de hoogwaardige kennis en kunde van dit fenomeen bij de politie op een plek worden geconcentreerd. De financiële borging geschiedt vanuit de politie-begroting.

Forensisch artsen

In het kader van de begrotingsbehandeling 2023 van het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft uw Kamer met de motie Van der Werf de ministeries van Justitie en Veiligheid, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties opgeroepen om met ingang van 2024 voldoende structurele middelen beschikbaar te stellen voor de versterking van de forensische geneeskunde⁵⁷. Aan uw oproep is invulling gegeven bij Voorjaarsnota 2023. Met de Voorjaarsnota zijn meerjarig met ingang van 2024 de middelen beschikbaar gekomen die nodig zijn om het pakket aan versterkingsmaatregelen te kunnen invoeren en de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening te kunnen borgen⁵⁸. Deze investering loopt op tot circa € 22 miljoen in 2028. Een belangrijk deel (circa € 10 miljoen) wordt ingezet voor de financiering van de driejarige opleiding voor forensisch artsen en de uitbreiding van de opleidingscapaciteit, hetgeen belangrijk is om het hoofd te kunnen bieden aan de capaciteitsproblemen in de forensische geneeskunde. Daarnaast worden de middelen o.a. ingezet voor de organisatieverandering die ertoe moet leiden dat de dienstverlening van de GGD-en en verwante organisaties voor forensisch medisch onderzoek en lijkschouw wordt geconcentreerd op het niveau van de 10 politie-eenheden (€ 7 miljoen).

Samenwerking in de Limburgse grensregio

Met het onderstaande geef ik uitvoering aan de motie van Michon-Derkzen van 22 december 2022⁵⁹ over concrete maatregelen ter ondersteuning van de politie in Limburg bij de aanpak van criminaliteit en ga ik in op de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit, de samenwerking met België en de verschillen in bevoegdheden voor het gebruik van het ANPR systeem door Nederland en België zoals toegezegd aan het lid Kuik in het commissiedebat politie van 19 april 2023.⁶⁰ Ik ben intensief in gesprek met de bestuurders in Limburg om uit te werken waar de knelpunten zitten in de (eu)regionale samenwerking en de

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

⁵⁶ Toezegging 202305-106; Kamerstuk 29628, nr. 1110 en Kamerstuk 29 628, nr. 1144.

⁵⁷ Kamerstuk 36 200 VI, nr. 70.

⁵⁸ Kamerstuk 36350, nr.1.

⁵⁹ Kamerstuk 29628, nr. 1151.

⁶⁰ Toezegging 202305-104.

opsporing en welke maatregelen getroffen zouden kunnen worden. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om het beter benutten van de mogelijkheden van bestaande wet- en regelgeving, het aanpassen daarvan, of om het inrichten van een proeftuin om nieuwe manieren van werken te beproeven. Bij dit alles is mijn uitgangspunt dat de te nemen maatregelen in principe nut moeten kunnen hebben voor alle politie-eenheden.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

De Europees gezien centrale ligging van Limburg maakt dat het een spel is voor drugshandel, georganiseerde, ondermijnende en grensoverschrijdende criminaliteit. Ik herken de lastige positie van Limburg. Een aantal maatregelen en acties heb ik al genomen of zijn al in gang gezet. Die licht ik hieronder kort toe.

Regiodeal en nationaliteitseis

In de Kamerbrief van 17 februari jl. heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uw Kamer geïnformeerd over onder andere de selectie van regio Parkstad voor het verder uitwerken van hun voorstel voor een Regio Deal. Voor deze regio is 25 mln. rijksbijdrage gereserveerd, onder voorbehoud van overeenstemming tussen alle betrokken partners. Parkstad werkt de aanvraag nu gezamenlijk met het Rijk verder uit. Om brede welvaart in deze regio te verhogen, wordt in ieder geval ingezet op sociaaleconomische structuurversterking. In de uitwerking wordt ook verkend of veiligheid deel gaat uitmaken van deze Regio Deal. Ondertekening van het convenant is rond de zomer 2023 voorzien.

In de arbeidsmarktstrategie van de politie die ik recent aan uw Kamer heb doen toekomen, wordt ook gekeken naar regionale behoeften⁶¹. De eenheid Limburg heeft bijvoorbeeld actief verzocht om de nationaliteitseis te heroverwegen zodat zij een grotere arbeidsmarkt kunnen aanboren. Momenteel wordt in samenspraak met de politievakbonden onderzocht of de nationaliteitseis voor specifieke functies kan worden losgelaten. Een dergelijke maatregel kan uiteraard ook van betekenis zijn voor andere eenheden die grenzen aan België of Duitsland.

Aanpak criminaliteit

Heerlen is een van de negentien gemeenten die zijn gestart met de aanpak Preventie met Gezag. Doel van de aanpak is te voorkomen dat kinderen en jongeren in aanraking komen met georganiseerde en ondermijnende criminaliteit of daarin doorgroeien. Naast middelen voor preventie, zijn er ook middelen beschikbaar voor de justitiële component van de aanpak. Voor politie betreft dat in totaal € 5 mln voor ongeveer 40 fte. Later dit jaar gaan nog eens acht gemeenten, waaronder Maastricht, Venlo en Sittard-Geleen, starten met de aanpak.⁶²

Het kabinet stelt vanaf 2022 voor de 'Regionaal Informatie en Expertise Centrum per jaar in totaal €30 mln structureel beschikbaar, waarvan € 2 mln wordt gereserveerd voor o.a. het inrichten van *learning communities*. Op basis van hun versterkingsplan 2022-2024 is aan de samenwerkende partners in het RIEC

⁶¹ Kamerstuk 29 628, nr. 1173.

⁶² In eerdere brieven en meest recent in mijn Halfjaarbrieven Ondermijning (Kamerstukken II, 2016/17, 29911, nr. 379) heb ik uw Kamer uitgebreid over de aanpak Preventie met Gezag geïnformeerd. Voor het zomerreces zal uw Kamer nader worden geïnformeerd over de brede preventieaanpak van (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit.

Limburg, waaronder de politie, voor die periode zo'n €2,84 mln per jaar beschikbaar gesteld. Ook is de structurele algemene rijksbijdrage aan het RIEC Limburg (en aan alle andere RIEC's) vanaf 2022 met € 700.000 verhoogd tot zo'n €2,38 mln per jaar.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Vanuit de coalitie-akkoordgelden wordt geïnvesteerd in het verstevigen van de rechtshulpketen. De politie ontvangt in dat kader structurele middelen voor een personele versterking van de internationale rechtshulpcentra (IRC's), waaronder voor het IRC Limburg. Het betreft vanaf 2024 in totaal € 2 mln i structureel om in de IRC's de internationale informatieuitwisseling, overige rechtshulp en samenwerking te verstevigen.

Benelux-politieverdrag, EPICC en grensoverschrijdende politieteams

In de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit werkt Nederland nauw samen met de buurlanden. In het kader van dit halfjaarbericht wil ik graag drie elementen van deze samenwerking apart benoemen. Het nog in werking te treden Benelux politieverdrag (ter vervanging van het Senningen-verdrag) zal de bestaande samenwerking tussen de politiediensten van de Benelux-landen verder te intensiveren, procedures stroomlijnen en vereenvoudigen. Een spoedige inwerkingtreding van het verdrag is daarom wenselijk, niet in de laatste plaats vanwege de verruimde mogelijkheid om politieke bevoegdheden uit te oefenen op elkaars grondgebied, zoals bij grensoverschrijdende achtervolging en door speciale interventie eenheden.

Het daadwerkelijk toepassen van de mogelijkheden die het verdrag biedt, is in sommige gevallen afhankelijk van nadere regelingen, meestal in de vorm van uitvoeringsovereenkomsten. Het verdrag kent negen bepalingen die een dergelijke nadere uitwerking vergen.

Vijf daarvan zijn door de betrokken Benelux ministers geprioriteerd en dienen gelijktijdig met het inmiddels goedgekeurde verdrag in werking te treden.

De uitvoeringsovereenkomsten die geprioriteerd zijn om gelijktijdig met het verdrag in werking te treden zijn:

- De uitvoeringsovereenkomst op grond van artikel 13 betreft de uitwisseling van referentielijsten voor toepassing van automatische kentekenplaatherkenning;
- De uitvoeringsovereenkomst op grond van artikel 15 bevat afspraken over de raadpleging van elkaars politiedatabanken in een gemeenschappelijke politiepost, zoals in Baarle-Hertog, Baarle-Nassau;
- De uitvoeringsovereenkomst op grond van artikel 16 heeft betrekking op de raadpleging van voor de politie toegankelijke databanken tijdens gemengde patrouilles en gemeenschappelijke controles;
- De uitvoeringsovereenkomst op grond van artikel 25 betreft vervoer en de begeleiding van personen in het kader van de toepassing van de vreemdelingenwetgeving.

De regeling voor de aanwijzing van een autoriteit als bedoeld in artikel 39 van het verdrag voor het verlenen van toestemming voor het vervoeren (niet gebruiken) van andere dan de standaard toegestane wapenning wordt vastgelegd in de vorm van beschikking van het comite van ministers van de Benelux. Randvoorwaarde voor inwerkingtreding van het verdrag inclusief de voorliggende uitvoeringsovereenkomsten is het succesvol doorlopen van de voorhangprocedure

in het parlement. Daarnaast is in de uitvoeringsovereenkomsten van art. 13, 15 en 16 een bepaling opgenomen dat toepassing kan plaatsvinden wanneer de verdragspartijen (Nederland en België) aan elkaar melden dat zij technisch en organisatorisch klaar zijn voor de toepassing ervan. Onder organisatorisch wordt ook verstaan dat de politiemedewerkers voldoende zijn opgeleid.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

In de samenwerking tegen grensoverschrijdende criminaliteit werkt Nederland tevens samen met de buurlanden in grensoverschrijdende politieteams (GPT's) en in het trilaterale politieel samenwerkingscentrum in de Euregio Maas-Rijn (EPICC). Deze teams zijn samengesteld uit zowel Nederlandse als buitenlandse politieambtenaren en surveilleren tezamen in het grensgebied. Zij maken gebruik van elkaars bevoegdheden en mogen optreden in het buurland. Zo assisteert een marechaussee een agent van de Landespolizei bijvoorbeeld bij een aanhouding in Duitsland en kan een collega van de Bundespolizei helpen bij een doorzoeking van een voertuig op Nederlandse bodem. De grenscollega's weten elkaar makkelijk te vinden, wisselen informatie snel uit en kunnen deze rap opvolgen. Deze efficiënte vorm van samenwerking leidt tot vele treffers voor de opsporing en maakt dat de GPT's paraat kunnen staan in geval van calamiteiten of noodhulp. Een voorbeeld van deze operationele samenwerkingsstructuur is het GPT Venlo-Kaldenkerken, waarin de Nederlandse en Duitse politie vanuit hetzelfde voertuig en post in de grensregio surveilleren. Na een geslaagde pilotfase heb ik onlangs besloten om dit GPT structureel te financieren uit de bijzondere bijdragen voor Internationale Politie Samenwerking. Op dit moment heeft Nederland nog niet een dergelijk operationele samenwerkingsstructuur met België. In samenspraak met de politie verkennen wij de mogelijkheden daartoe. Voor de financiering hiertoe of andere vormen van verdergaande samenwerking wordt bezien of steun uit het EU Fonds voor Interne Veiligheid (ISF), bestemd voor nieuwe grensoverschrijdende operationele samenwerkingsactiviteiten op het gebied van rechtshandhaving, geput kan worden.

Het EPICC is een succesvol voorbeeld van internationale politie Samenwerking, een waar drielandenpunt in de criminaliteitsbestrijding. Doordat politieambtenaren uit de buurlanden daar hun respectievelijke politie-informatie en netwerk samenbrengen, kunnen nieuwe verbanden tussen zaken gelegd en ontstaan er nieuwe aanknopingspunten voor de uitvoering van de politietaken. Op dit moment wordt aan de doorontwikkeling van het EPICC gewerkt, mede om te voorkomen dat het een slachtoffer van zijn eigen succes wordt. Zo wordt, om de bereikbaarheid te vergroten en de informatieverwerking behapbaar te houden, wordt verkend of het EPICC 24 uur per dag geopend kan zijn.

ANPR

Ik heb uw Kamer in het commissiedebat Politie van 19 april jl. toegezegd terug te komen op het gebruik en toepassing van ANPR-camera's in Nederland en België. Nederland kent twee grondslagen om ANPR-technologie in te zetten. Het zogenaamde *real time* systeem is gebaseerd op artikel 3 van de Politiewet 2012. Dit systeem werkt met zogenaamde referentielijsten. De referentielijst bevat alleen kentekens van voertuigen die vooraf gesignaleerd zijn. De reden van de signalering kan zijn gelegen in de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde (opsporing van strafbare feiten is meest voorkomend), de tenuitvoerlegging van straffen, hulp aan hen die dat behoeven (urgente

vermissingen) of de handhaving van de openbare orde. Het ANPR camerastelsel geeft de politie een signaal dat een gesignaleerd voertuig (kenteken) is herkend. Dit wordt een hit genoemd; een hit wordt vastgelegd met een foto van het kenteken en (afhankelijk van de opstelling van de camera) een overzichtsfoto van het voertuig. De politie kan op die wijze gericht opvolgingshandelingen verrichten die uiteenlopen van staandhouding met het oog op de vaststelling van de identiteit van bestuurder en eventuele inzittenden, doorzoeking van het voertuig, tot onmiddellijke aanhouding van personen.

Voor deze toepassing van ANPR technologie (op grond van artikel 3 Politiewet 2012) bestaat geen aanvullend wettelijk kader. Wel is er een instructie vanuit het Openbaar Ministerie aan de politie, mede op basis van onderzoek door het Wetenschappelijk Bureau van het Openbaar Ministerie, dat de (overzichts-)foto's van de hit niet gebruikt mogen worden ter identificatie van de inzittenden van het voertuig; voor zover dat al mogelijk zou zijn op basis van de foto.

Daarnaast is er het ANPR systeem waarbij ieder aangewezen camera de passage gegevens van alle passerende voertuigen opslaat. Dit systeem werkt niet met vooraf ingevoerde referentielijsten. Deze toepassing van ANPR technologie is gebaseerd op artikel 126 jj van het wetboek van Strafvordering en is nader geregeld in het op dit artikel gebaseerd Besluit.

De essentie daarvan is dat het kenteken, de locatie en het tijdstip van vastlegging, en de foto-opname van het voertuig worden vastgelegd en na vier weken na het tijdstip van vastlegging worden vernietigd.

Gedurende die vier weken kan op bevel van de officier van justitie, door een daartoe geautoriseerde opsporingsambtenaar de database worden geraadpleegd maar dan alleen in geval van verdenking van een ernstig misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid, wetboek van Strafvordering ten behoeve van de opsporing van dat misdrijf of ter aanhouding van een voortvluchtig persoon als bedoeld in artikel 6:1:6 wetboek van strafvordering.

Het grote verschil met het real time systeem op grond van artikel 3 Politiewet is dat de beperking van de grondrechten in het strafvorderlijk systeem veel groter is; het systeem legt immers de kentekens en passagegegevens (tijdstip en locatie) vast van alle passerende voertuigen. Het gebruik daarvan is dan ook aan strengere voorwaarden – ook in procedurele zin – gebonden dan bij het gebruik op grond van artikel 3 Politiewet. Deze gegevens zijn dus – onder voorwaarden – naderhand raadpleegbaar.

Dat is bij het gebruik op grond van artikel 3 Politiewet niet het geval. Er zijn camera's die zowel op grond van artikel 126 jj Wetboek van Strafvordering als op grond van artikel 3 Politiewet kentekens met ANPR technologie registreren.

Voor beide systemen geldt dat de (overzichts-)foto van het voertuig niet gebruikt mag worden ter identificatie van de inzittenden.⁶³

Termijnen voor gebruik

⁶³ Het op de foto onherkenbaar maken van inzittenden is alleen voor foto's gemaakt met ANPR camera's op grond van artikel 126jj sv wettelijk vastgelegd. Voor ANPR-inzet onder artikel 3 Pw is er een afspraak tussen OM en Politie dat de foto's niet gebruikt worden ter identificatie van personen.

België kent een ander systeem met andere termijnen voor de raadpleging van opgeslagen passagegegevens. Voor zogenaamd politieel gebruik kunnen passagegegevens tot 30 dagen na vastlegging geraadpleegd worden door de politie. Daarna is gebruik alleen mogelijk voor justitiële doeleinden tot een jaar na datum van de vastlegging van de passagegegevens.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Besluitvorming over plaatsing van camera's

Het feit dat de Nederlandse politie nationaal is georganiseerd, terwijl in België alle lokale politiezones operationeel onafhankelijk en nevenschikt (en niet ondergeschikt) zijn aan de Federale Politie, zorgt ervoor dat het besluit tot plaatsing op een ander niveau wordt genomen

In Nederland kan er lokaal een verzoek tot plaatsing worden ingediend, maar wordt er op landelijk niveau een besluit genomen. In België wordt een besluit tot plaatsing op lokaal niveau genomen, waarbij instemming door de betrokken gemeenteraad en motivatie van de korpschef van de lokale politiezone vereist is. Lokale afwegingen zijn daardoor voor een groot deel bepalend voor de keuze of er een camera wordt geplaatst. In een dorp als Baarle, dat wordt gevormd door het Nederlandse Baarle-Nassau en het Belgische Baarle-Hertog is het verschil tussen het nationaal recht van Nederland en België goed zichtbaar. Op Belgisch grondgebied hangen aanmerkelijk meer ANPR-camera's.

Vaststelling identiteit inzittenden

In tegenstelling tot het Nederlandse (wettelijk) systeem, kunnen Belgische politiediensten en het openbaar ministerie de (overzichts-) foto van het voertuig, voor zover dat technisch mogelijk is, gebruiken voor identificatie van de inzittenden van het voertuig.

ANPR toepassing op grond van het Benelux verdrag.

Artikel 13 van het Benelux verdrag inzake politie-samenwerking geeft de grondslag voor het delen van referentiegegevens tussen de bevoegde diensten van de verdragstaten. De nadere regeling daarvan is vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.

Artikel 13 bepaalt dat deze referentiegegevens slechts gedeeld mogen worden indien deze betrekking hebben op personen of voorwerpen die het voorwerp uitmaken van een internationale signalering of indien de ontvangende Verdragsluitende Partij een wettelijke basis heeft om de gevraagde opvolgingshandeling ook zonder internationale signalering uit te voeren. Het nationale recht van de ontvangende verdragsluitende partij regelt de verwerking door de ontvangende bevoegde dienst van de verstrekte referentiegegevens. Het Benelux politieverdrag wijzigt de nationale bevoegdheden niet en geeft ook geen extra bevoegdheden aan de Nederlandse politie, anders dan het mogen uitwisselen van de gegevens onder de voorwaarden van de uitvoeringsovereenkomst.

Voor Nederland betekent dit dat de verwerking plaatsvindt op grond van artikel 3 Politiewet 2012.

In de uitvoeringsovereenkomst is geregeld dat wanneer de gevraagde opvolgingshandeling niet is uitgevoerd, in voorkomend geval, alleen de eerst hit (positief resultaat van de vergelijking tussen de referentiegegevens en de ANPR passage-gegevens) – na validatie door de politie – wordt doorgegeven aan de Belgische diensten. Daarbij wordt alleen de foto van het kenteken meegestuurd.

Indien uit de (overzichts-)foto blijkt dat het kenteken niet overeenstemt met het gesignaleerde voertuig dan wordt dat gemeld.

De foto van het ANPR systeem mag niet gebruikt worden om de identiteit van de inzittenden vast te stellen; derhalve wordt alleen de foto van het kenteken verstrekt.

Op grond van het Benelux politieverdrag hebben Nederlandse en Belgische politiediensten een expliciete grondslag om onder voorwaarden referentiegegevens en hits inzake de geautomatiseerde vergelijking van kentekengegevens door middel van ANPR te kunnen delen binnen het wettelijk kader van elk land. De nieuwe mogelijkheden die het verdrag biedt vergen enerzijds organisatorische en (incidentiele) technische aanpassingen en kunnen anderzijds bijdragen aan een vermindering van het aantal verzoeken om rechtshulp of informatiedeling. Deze uitvoeringsovereenkomst wordt in eerste instantie afgesloten tussen België en Nederland; Luxemburg kan later toetreden wanneer de politiediensten daar van hetzelfde real time signaleringssysteem gebruik gaan maken.

Geweldsmiddelen politie

Bewapening ME en ontwikkelingen paraatheidsprogramma

In het tweeminutendebat politie van 7 december 2022 heb ik uw Kamer toegezegd⁶⁴ schriftelijk te reageren op de opvolging van een van de aanbevelingen opgenomen in het rapport 'Less than lethal weapons voor de mobiele eenheid' onderzocht. Voor wat betreft een onderzoek naar vraag, (nieuw) aanbod en maatschappelijke acceptatie⁶⁵, geldt dat de politie hiervoor een Paraatheidsprogramma ontwikkelt. Dit programma bevindt zich nog in de opstartfase en heeft door de grote hoeveelheid aan prioritaire opgaven aan de zijde van de politie enige vertraging opgelopen. In het volgende halfjaarbericht zal ik u hierover nader informeren.

Stroomstootwapen

Al enige tijd wordt door mijn departement in samenwerking met de politie gewerkt aan de invoering van het stroomstootwapen en borging hiervan in het Besluit bewapening en uitrusting politie. Dit is mede naar aanleiding van de aangenomen motie Michon-Derkzen van 17 november 2022, waarin wordt verzocht aan de regering om voor de invoering van het stroomstootwapen voor de politiemedewerkers uit het basisteam (die worden ingezet voor taken van de noodhulp) voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen.⁶⁶ De afgelopen periode is gewerkt aan de financiële dekking daarvan, inmiddels is dit vrijwel geborgd en zal op korte termijn het proces voor de wijziging van het Besluit bewapening en uitrusting politie worden gestart.

Drones en counterdrone systemen

⁶⁴ Toezegging uit het tweeminutendebat politie van 7 december 2022.

⁶⁵ Jaap Timmer, Joey Wolsink, Juno van Esseveldt, Kenny Kathmann en Henk Ferwerda, Less than lethal weapons onderzocht, Een onderzoek naar vraag, (nieuw) aanbod en maatschappelijke acceptatie, 2022, Bureau Beke / Jaap Timmer, p. 106.

⁶⁶ Kamerstuk 36 200 VI, nr. 60.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

De €2.000.000 om te voldoen aan de motie van de leden Michon-Derkzen⁶⁷ en Bisschop is met de derde kwartaalbetaling 2022 beschikbaar gesteld aan politie. Dit is een incidentele bijdrage.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Toezegging lid Helder over het uitlezen⁶⁸ van versleutelde berichten door de recherche

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

In de afgelopen jaren zijn politie en OM er meerdere malen in geslaagd om cryptocommunicatiediensten te ontmantelen en toegang te krijgen tot versleuteld berichtenverkeer van criminelen. Het gaat onder andere om Ennetcom, Encrochat, SkyECC, ANOM en meest recent de cryptocommunicatiedienst Exclu. Hierdoor is een enorme hoeveelheid waardevolle data en informatie beschikbaar. Die geven inzicht in criminele werkwijzen en processen en worden in veel opsporingsonderzoeken gebruikt. Daarbij worden grote operationele successen geboekt, zoals vrij recent nog de arrestatie van een kopstuk uit een groot crimineel netwerk. Om de beschikbare data te kunnen benutten zijn er bij de Landelijke Eenheid en bij alle regionale eenheden teams ingericht waar de cryptodata worden doorzocht en geanalyseerd. Relevante data kunnen ter beschikking worden gesteld aan lopende opsporingsonderzoeken of worden gebruikt om nieuwe opsporingsonderzoeken te starten. Over het algemeen hoeven door deze manier van werken in die onderzoeken minder traditionele opsporingshandelingen te worden verricht om aanvullende gegevens te verzamelen en duren deze daardoor minder lang. Gezien het feit dat capaciteit altijd schaars is, en er op dit moment ook sprake is van onderbezetting in de opsporing, is dat een belangrijke ontwikkeling die het mogelijk maakt om zo optimaal mogelijk van de beschikbare data gebruik te kunnen maken.

CIOT-bevragingen bij persoonsvermissingen

Zoals toegezegd in de Verzamelbrief van 19 oktober 2022⁶⁹ rapporteer ik uw Kamer dat de politie in de periode 1 januari 2023 tot en met 30 april 2023 10 keer de naam, adres, woonplaats-gegevens van een vast ip-adres heeft bevroegd bij het Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie (CIOT), om personen die in acuut levensgevaar zijn en waarvan de locatie onbekend is, alsnog te kunnen opsporen. Van deze voorziening kan de politie, vooruitlopend op het wetsvoorstel zoekmiddelen urgente persoonsvermissingen, gebruik maken, indien er sprake is van een ernstig vermoeden van levensbedreigende situaties voor vermiste personen en het Wetboek van Strafvordering en de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg niet van toepassing zijn.

Verwijderen van online content

Tijdens het mondelinge vragenuur van 16 mei over het Team Openbare Orde Inlichtingen heb ik lid Omtzigt toegezegd terug te komen op de vraag of er een relatie is tussen het offline halen van content op sociale media en de werkzaamheden van het Team Openbare Orde Inlichtingen. De politie heeft mij bericht dat het geen taak van het Team Openbare Orde Inlichtingen is om online content offline te (laten) halen.

⁶⁷ Kamerstuk 35 925 VI, nr. 54.

⁶⁸ Toezegging TZ202305-104.

⁶⁹ Kamerstuk 29 628, nr. 1127.

Ten aanzien van het algemene proces rond het offline halen van content op sociale media heb ik eerder in de beantwoording van Kamervragen van Kamerlid van Houwelingen en Omtzigt aangegeven dat een politieagent wanneer zij uitingen tegenkomt die strijdig zijn met de gebruikersvoorwaarden of hier meldingen over ontvangt, deze door kan geven aan de provider en platformen, zodat deze op grond van de gebruikersvoorwaarden deze uitingen kunnen beoordelen. Het is vervolgens aan een platform zelf of en zo ja actie wordt ondernomen in het kader van zelfregulering.⁷⁰ Wanneer er sprake is van strafbare content kan de politie gebruik maken van een bevoegdheid om content te laten verwijderen, namelijk die van 125p Wetboek van Strafvordering. De politie kan in deze specifieke, bij wet bepaalde gevallen, de officier van justitie vragen om een bevel tot ontoegankelijkmaking te richten aan sociale media platformen. De officier van justitie heeft daarbij een voorafgaande rechterlijke machtiging nodig (het eerdergenoemde artikel 125p van het Wetboek van Strafvordering).

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Stalbezettingen

Tijdens het tweeminutendebat Dieren in de Veehouderij van 10 november 2022 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een toezegging⁷¹ gedaan aan de leden van Campen (VVD) en Bromet (GL) om bij de Minister van Justitie en Veiligheid er op aan te dringen om de cijfers van het aantal stalbezettingen te gaan bijhouden. Zoals gecommuniceerd tijdens diverse commissiedebatten⁷² en in de beantwoording van Kamervragen⁷³ omtrent dit onderwerp is een stalbezetting geen geclassificeerd strafbaar feit in het wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) en wordt dit dus niet op een eenduidige wijze geregistreerd bij de politie, maar louter als inbraak en huisvredebreuk (artikel 138 Sr.) en/of verboden toegang (artikel 461 Sr). Hierdoor kan binnen de politieregistratiesystemen uitsluitend op deze zoektermen gezocht worden en zouden alle betreffende zaken handmatig door specialisten gescreend moeten worden om vast te stellen of het een stalbezetting betrof.

Mijn departement is in gesprek getreden met de politie over dit vraagstuk. De politie heeft aangegeven dat een eenduidige registratie binnen de politie enkel gerealiseerd kan worden door het aanmaken van een maatschappelijke klasse in (onder andere) hun registratiesysteem Basis Voorziening Handhaving (BVH). Een maatschappelijke klasse is een wijze van classificatie van incidenten in de politieregistratie. De politie houdt zich immers bezig met een groot aantal taken, ter illustratie gebruikte maatschappelijke klasse van de politie zijn: "overlast door persoon met verward gedrag", "discriminatie" of "bezit vuurwapens". Het aanmaken van een maatschappelijke klasse vraagt een aanpassing in de ICT-systemen van de politie, die momenteel onder druk staan. Daarnaast zal het aanmaken van een extra maatschappelijke klasse het werk voor de agenten ook onoverzichtelijker en tijdrovender maken omdat zij bij elke handeling meer maatschappelijke klasse moeten kennen en invullen. Ik acht het aanmaken van een nieuwe maatschappelijke klasse in BVH derhalve onwenselijk.

⁷⁰ Aangangsel Handelingen II 2022/23, nr. 192; Aangangsel Handelingen II, 2022/23, nr. 3727; Aangangsel Handelingen II 2022/23, nr. 1599.

⁷¹ Toezegging TZ202211-129

⁷² Kamerstuk 28 286, nr. 1283; Kamerstuk 29 754, nr. 666; Kamerstuk 29 911, nr. 270

⁷³ 2022Z21784; 2022Z15450 en 2022Z02336

Ik zou graag onder uw aandacht willen brengen welke stappen mijn ministerie al heeft ondernomen op dit thema. Naar aanleiding van de stalbezetting in Boxtel in 2019 heeft mijn ambtsvoorganger op 6 december 2021 een gesprek gevoerd met vertegenwoordigers Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO Nederland), Producentenorganisatie Varkenshouderij (POV), Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV), Nederlandse Vakbond Pluimveehouders (NVP) en Vee & Logistiek Nederland.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Tijdens dit overleg zijn er meerdere afspraken gemaakt. Zo is eind 2019 een factsheet opgesteld voor boerenbedrijven en organisaties die te maken kunnen krijgen met dierenrechtenextremisme waaronder ook strafbare uitingen. Dit factsheet is ook met uw Kamer gedeeld en is terug te vinden op de website van LTO.

Tijdens het gesprek heeft mijn ambtsvoorganger ook toegezegd om te onderzoeken of strafverzwaring kansrijk is en bij de VNG na te gaan of het mogelijk is een last onder dwangsom op te nemen in de APV. Echter, opname in de APV lijkt niet mogelijk daar een verbod op het betreden van privéterrein niet valt onder de gemeentelijke verordenende bevoegdheid.

Daarnaast is er vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid een gesprek geweest met Europol over (het signaleren van) grensoverschrijdend dierenrechtenextremisme. Echter lijkt dit geen taak voor Europol, wanneer er concrete signalen zijn vanuit het buitenland van mensen die voornemens zijn acties in Nederland te uitvoeren zullen de verschillende inlichtingendiensten hierover informatie met elkaar uitwisselen. Daarnaast duidt de NCTV alle mogelijke dreigingen in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland. Daaruit blijkt dat de Nederlandse dierenrechtenbeweging al lange tijd klein is en zich voornamelijk uit in vreedzame demonstraties.

Ook zijn er afspraken gemaakt over de uitwisseling van informatie en het instellen van contactpunten bij de politie, zodat in het geval van een incident snel gehandeld kan worden. Dit contactpunt is toentertijd bij de Landelijk Eenheid van de politie is ingericht en de contactgegevens zijn doorgestuurd naar de verschillende brancheorganisaties. Doordat er sinds 2021 geen meldingen bekend zijn bij dit contactpunt is besloten dit contactpunt sinds maart 2023 weer op te heffen in verband met andere prioriteiten van het CTER-cluster van de Landelijke Eenheid. In acute situaties kan men 112 bellen, voor minder urgente gevallen kan er contact op worden genomen met 0900-8844.

Daarnaast heeft de politie ook een handelingskader opgesteld, met operationele adviezen voor de politie in het hele land naar aanleiding van een motie van Van der Plas⁷⁴. Dit handelingskader is oktober 2022 beschikbaar gesteld aan de regionale eenheden van de politie zodat het kan worden betrokken bij overleggen over dit thema in de lokale driehoeken (burgermeester, politie, Openbaar Ministerie (OM)).

⁷⁴ Kamerstuk II 2021/22, 35925 VI, nr. 108.

Toezegging over het aantal controles door politie op alcoholgebruik in het verkeer

Zoals toegezegd tijdens het commissiedebat verkeersveiligheid van 31 mei jl. aan het lid Kröger⁷⁵, kom ik hierbij terug op de vraag om extra cijfers over het aantal controles door politie op alcoholgebruik in het verkeer met uw kamer te delen. In overleg met de minister van Infrastructuur en Waterstaat heb ik besloten dit vraagstuk mee te nemen in de integrale aanpak rijden onder invloed. Een van de pijlers binnen deze integrale aanpak is namelijk; prevalentie en onderzoek. Deze pijler richt zich op het monitoren van de omvang van rijden onder invloed in het verkeer en het gevaar van middelengebruik in het verkeer en de uitwerking van een risico gestuurde aanpak van rijden onder invloed. Over de stand van zaken omtrent de integrale aanpak rijden onder invloed is op 22 mei jl. een brief naar uw kamer is gestuurd⁷⁶.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
27 juni 2023

Ons kenmerk
4666672

Beleidsreactie evaluatie wet Computercriminaliteit III

Inzake de wetsevaluatie van de bevoegdheid tot het heimelijk en op afstand binnendringen in een geautomatiseerd werk zoals geregeld in de wet Computercriminaliteit III is aangegeven dat de beleidsreactie in het voorjaar 2023 aan uw Kamer verzonden zou worden.⁷⁷ Zowel het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatie Centrum als de procureur-generaal bij de Hoge raad hebben gedetailleerde en uitgebreide rapportages gepubliceerd. Ik vind het van groot belang dat een belangrijke bevoegdheid als de binnendringbevoegdheid een effectieve bevoegdheid wordt wat betekent dat de inhoud van de rapporten zorgvuldig moet worden afgewogen. Het voorzien van de conclusies en aanbevelingen van een antwoord kost meer tijd dan verwacht. De verwachte verzenddatum is nu voor het herfstreces 2023.

⁷⁵ Toezegging 202306-075.

⁷⁶ Kamerstuk 29 398, nr. 1061.

⁷⁷ Kamerstuk 34 372, nr. 30; Kamerstuk 29 279, nr. 744.